

2 0 2 3

NOTULEN VERGADERING GEMEENTERAAD UTRECHT

12^e vergadering – 9 november 2023

Vergadering van de gemeenteraad, gehouden op donderdag 2 november 2023 te 10.00 uur.

Voorzitter: mevrouw Dijkma, burgemeester, afgewisseld door de heer Zwanenberg.

Aanwezig zijn de leden: Aït Daoua, Alblas, Al-Saqaff, Assen, Bart, Bos, Bosch, Claasen, Dada-Anthonij, Dekkers, Deldjou Fard, Dijkstra, Fattal, Van der Graaf, Heijne, Hessel, Van Heuven, Te Hoonte, Kendir, Kleinrensink, Koning, Maas, Meeding, Nolten, Oudejans, De Pagter, Passier, Peters, Ramaker, Raaijmakers, Snippe, Van Steeg, Stellinga, Stylianou, Sungur, Talhaoui, Vasters, Vermeulen, Van Vliet, De Vries, Van der Wilt, Zwanenberg, Van der Zweth en Zwinkels.

Aanwezig zijn de wethouders: Eerenberg, Van Hooijdonk, Oosters, Schilderman, Streefland, Voortman en De Vries.

Griffier: de heer Corten, tijdens de ochtendvergadering; mevrouw Van Hall, tijdens de middag- en avondvergadering.

Afwezig is het lid: Bode.

1. Opening.

De **voorzitter** opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. De vergadering van vandaag staat geheel in het teken van de Programmabegroting 2024.
Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Bode.

2. Vaststellen agenda.

De agenda wordt zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

3. Opheffing geheimhouding.

De **voorzitter** stelt voor om, conform artikel 89, lid 4 van de Gemeentewet, de door het college opgelegde geheimhouding van de documenten zoals vermeld in de bij de agenda gevoegde bijlage, op te heffen.

Zonder stemming wordt overeenkomstig het voorstel van de voorzitter besloten.

4. Ingekomen stukken.

Over de ingekomen stukken wordt zonder stemming besloten overeenkomstig hetgeen daaromtrent is voorgesteld.

Hierna stelt de voorzitter aan de orde de gelijktijdige behandeling van:

5. Raadsvoorstel Programmabegroting 2024.
6. Raadsvoorstel Tweede Bestuursrapportage 2023.
7. Raadsvoorstel Verordening afvalstoffenheffing 2024.
8. Raadsvoorstel Verordening begraafplaatsrechten 2024.
9. Raadsvoorstel Verordening brug-, schut- en havengelden 2024.
10. Raadsvoorstel Verordening hondenbelasting 2024.
11. Raadsvoorstel Verordening leges 2024.
12. Raadsvoorstel Verordening leges omgevingsvergunning 2024.
13. Raadsvoorstel Verordening marktgelden 2024.
14. Raadsvoorstel Verordening parkeerbelasting 2024.
15. Raadsvoorstel Verordening precariobelasting.
16. Raadsvoorstel Verordening rioolheffing 2024.

De **voorzitter** meldt dat de ochtend gereserveerd is voor de eerste termijn van de raad. Vervolgens wordt twee uur geschorst voor de lunch en voor overleg over de ingediende moties en amendementen. Na de lunch volgt een reactie van het college op de moties en amendementen, alsmede antwoord op de gestelde vragen. Daarna wordt wederom twee uur geschorst voor de dinerpauze, waarin fracties zich kunnen beraden over de moties en amendementen. Na het diner volgt de tweede termijn van de raad en van het college, waarna, na een korte schorsing, over alle voorstellen gestemd wordt.

De heer **De Pagter** (VVD) vraagt of er eventueel versnelling in de agenda mogelijk is.

De **voorzitter** antwoordt bevestigend, maar wil niet te optimistisch zijn. De spreekvolgorde is als volgt: eerst oppositie en dan coalitie, om en om, van groot naar klein. Zij geeft het woord aan de heer De Pagter van de VVD.

De heer **De Pagter** (VVD) zegt dat Utrecht niet zomaar een plek op de kaart is, maar een thuis. Alle

raadsfracties hebben één ding gemeen: zij willen Utrecht beter maken. De VVD staat ook voor alle mensen die Utrechter willen worden. Dat is moeilijk als de woningbouwopgave stil komt te liggen. De VVD steunt dan ook de voorstellen van het college om de woningbouw op gang te houden. De VVD is blij dat de wethouder heeft toegezegd om de mogelijkheid voor een mkb-toets te onderzoeken. De VVD maakt zich over een aantal andere punten in de begroting zorgen en doet vandaag een aantal voorstellen om de begroting bij te sturen.

Het eerste onderwerp is veiligheid. Helaas is er in Kanaleneiland-Zuid en winkelcentrum Lunetten al langere tijd sprake van hardnekkige overlast en ernstige veiligheidsincidenten. Daarom dient de VVD mede namens UtrechtNu!, CDA en Utrecht Solidair een amendement op dit punt in (amendement 90, Extra aanpak Kanaleneiland-Zuid en Winkelcentrum Lunetten).

In de commissie is gesproken over de effectindicator van het percentage woningen dat van het gas af is. De VVD vindt dat dit percentage moet gaan over het aantal bestaande woningen, dus zonder de nieuwbouwwoningen. De wethouder heeft toegezegd om de indicator in de toekomst aan te passen, maar de VVD zou graag zien dat die nu al wordt aangepast. De VVD dient daarom mede namens Volt een amendement in (amendement 91, Een echte opgave voor de warmtetransitie).

De VVD vindt dat werken altijd moet lonen. Helaas is dat niet altijd het geval. De VVD wil dat de armoedeval stopt en dient hiertoe mede namens CDA, EenUtrecht en D66 een motie in (motie 383 Stop de armoedeval).

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) onderschrijft dat de armoedeval moet worden voorkomen, maar vindt ook dat iedereen een bestaansminimum nodig heeft. Dit moet geen versoering van de armoederegeling zijn.

De heer **De Pagter** (VVD) wil dat mensen die meer geld gaan verdienen, er niet op achteruit gaan.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) zegt dat bij de armoederapportage een en ander in kaart wordt gebracht. Een echte oplossing is de verhoging van het minimumloon, maar dat is een landelijke zaak. In de tussentijd kan het niet zo zijn dat de bestaanszekerheid onder druk komt te staan door een versoering op de armoederegelingen.

De heer **De Pagter** (VVD) vindt dat niemand door het ijs mag zakken. Als je meer gaat verdienen, moet je dat aan het eind van de maand terugzien.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) is het daarmee eens, maar vindt de bestaanszekerheid vooropstaan en prioriteit hebben.

De heer **De Pagter** (VVD) reageert dat de motie vraagt om in kaart te brengen of een aanpassing aan de armoederegeling ertoe leidt dat er een armoedeval ontstaat.

Hij vervolgt met het onderwerp financiën. De VVD is bezorgd over de hoge belastingdruk in de stad. De VVD wil een inzichtelijk kader voor gemeentelijke heffingen en komt in 2024 met een initiatiefvoorstel.

In de commissie is gevraagd om de raad eerder dan de Voorjaarsnota 2024 te betrekken bij de scenario's om uit de rode cijfers te komen in de begrotingen vanaf 2026. De raad moet goed in positie zijn voor het maken van keuzes voor een gezonde financiële toekomst van de gemeente. Daarom dient hij mede namens Volt, PvdD, Stadsbelang Utrecht en CDA een motie in (motie 84, Raad in beeld bij scenario's financiën).

De begroting kent veel reserves en helaas blijft jaarlijks veel geld op de plank liggen. In 2019 is de stand van zaken van de reserves voor het laatst onderzocht. Het is tijd om dat opnieuw te doen en daarom dient hij mede namens Volt, PvdD en Stadsbelang Utrecht een motie in (motie 385, Audit onderzoek naar reserves).

Betaald parkeren leeft enorm in de stad, zeker in wijken als Overvecht, Leidsche Rijn en Vleuten De Meern. De VVD wil geen betaald parkeren in de hele gemeente. Buurten moeten zo veel mogelijk zelf beslissen over het invoeren daarvan. Hij dient daarom mede namens UtrechtNu!, Utrecht Solidair en EenUtrecht een motie in (motie 386, Geen betaald parkeren in heel de gemeente).

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) zegt dat wijken vaak heel graag willen dat betaald parkeren wordt ingevoerd.

De heer **De Pagter** (VVD) meent dat mensen die dat willen, in een draagvlakmeting voor stemmen, zodat het kan worden ingevoerd.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) wijst op een aantal voorbeelden waar het invoeren van betaald parkeren mensen te lang duurt.

De heer **De Pagter** (VVD) reageert dat als inwoners overwegend voor stemmen, betaald parkeren wordt ingevoerd. Het moet echter niet zo zijn dat, als het merendeel tegen stemt, betaald parkeren toch wordt ingevoerd omdat GroenLinks dat nu eenmaal zo graag wil. Dat heeft de laatste jaren voor veel frustratie gezorgd.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zegt dat het CDA de motie waarschijnlijk zal steunen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) meent dat met de motie op de lang termijn 25 miljoen wordt geschrapt. Had dit niet een amendement moeten zijn, voorzien van een dekking?

De heer **De Pagter** (VVD) wijst op de brief van het college van vorige week waarmee door de prestatieafspraken voor de sociale huur een gat van 10,5 miljoen in de begroting wordt geslagen. Dat mag blijkbaar wel, maar dit niet.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) reageert dat dit niet klopt. In de brief staat niet dat het bedrag wordt overgemaakt. Voorts staat het niet in de Programmabegroting. Als betaald parkeren niet wordt ingevoerd, betekent dat dat andere projecten niet doorgaan.

De heer **De Pagter** (VVD) vindt dat de heer Van der Zweth het veel groter maakt dan het is en wijst op de antwoorden die zijn gegeven op de vragen van de VVD. Bovendien ziet hij een dekking in de handhaving van de beperkte hoeveelheid sociale huurwoningen die wordt verkocht.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat het bedrag er niet in staat. Hij wijst nogmaals op een aantal projecten die met dit voorstel geschrapt worden.

De heer **De Pagter** (VVD) weerspreekt dat. Dat wordt hier niet voorgesteld.

De VVD heeft dit jaar geen tegenbegroting gemaakt. De begroting is immers een uitwerking van de Voorjaarsnota. Veel besluiten zijn dus al eerder genomen. De VVD zal in het voorjaar komen met een

eigen Toekomstnota en zal daarmee laten zien hoe je als stad kunt werken aan een veilige, bereikbare en welvarende stad zonder steeds de lasten bij de werkende middengroep te leggen.

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Kleinrensink van GroenLinks voor haar bijdrage.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) memoreert dat er in coronatijd overal posters in Nijntje-stijl in de stad hingen met "Utrecht, zorg goed voor elkaar". Met zo veel ellende in de wereld moet Utrecht ervoor zorgen dat Utrechters er voor elkaar zijn.

Als mensenrechtenstad kan Utrecht de ogen niet sluiten voor het leed in de wereld. Zij dient daarom samen met PvdA, Volt, PvdD, ChristenUnie, Student & Starter, DENK, EenUtrecht en D66 een motie in (motie 387, Oproep staakt het vuren).

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vindt wat er op dit moment in de wereld gebeurt eveneens vreselijk, maar is verbaasd dat GroenLinks haar beschouwing begint met een internationale aangelegenheid die niets te maken heeft met de Programmabegroting. Zij verzoekt de voorzitter zich te beraden op de vraag of het verstandig is om een dergelijke uitspraak van de raad te verlangen. Zij wil het debat niet verder polariseren en verzoekt GroenLinks om de motie in te trekken. De burgemeester moet over dit onderwerp met de stad in gesprek gaan en verbinding zoeken in de samenleving. Dat is veel belangrijker dan deze motie voor de Bühne.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) ziet dat het leed in de wereld veel verdriet veroorzaakt in de stad. Er zijn heel veel Utrechters dagelijks mee bezig. De motie beoogt een stem te geven aan die pijn en is bedoeld als steun voor de burgemeester bij de stappen die gezet worden.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vindt het goed als men zich inzet voor de goede zaak en voor vrede, maar vindt dat niet aan de raad van Utrecht.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) heeft niet de illusie dat de raad dit conflict kan oplossen, maar vindt dat Utrecht wel een rol heeft, ook nationaal en internationaal. Die steun wil zij graag uitspreken.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt waarom GroenLinks op deze manier de deur wijd openzet naar allerlei moties en voorstellen voor zaken waarop de stad nauwelijks invloed heeft. Wat gaat deze symboolpolitiek betekenen voor de lokale democratie in de komende jaren?

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) snapt de zorg, maar ziet dat dit conflict heel veel oproept in de stad. Het is niet zomaar een internationaal conflict.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) heeft een punt van orde en zou graag een moment van bezinning willen om te kijken of het verstandig is om de motie in stemming te brengen.

De **voorzitter** stelt voor om eerst andere partijen de kans te geven te reageren. Zij kan zich voorstellen dat later vandaag de suggestie van mevrouw Zwinkels wordt gevolgd. Zij zou graag zien dat de raad hierover overeenstemming bereikt.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) sluit zich aan bij de oproep van het CDA. Nu wordt het conflict in

de raad gebracht terwijl de raad geen enkele invloed heeft op de problemen. Zij wijst in dit verband op de mogelijkheid om zich aan te sluiten bij allerlei organisaties, zoals Amnesty International. De raad is er voor de Utrechtse bevolking en moet hierin neutraal blijven. Zij onderschrijft het verzoek om de motie in te trekken.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) zegt dat de motie niet bedoeld is om het conflict in de raad te bespreken. De motie wil een stem geven aan het verdriet dat er in de stad is.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vindt dat deze zaak gevoelig ligt en aan de burgemeester overgelaten moet worden.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) vindt dat de motie een steun kan zijn voor de burgemeester.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) deelt de oproep in de motie en vindt het bewonderenswaardig dat GroenLinks deze motie indient.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) zegt dat de ChristenUnie geworsteld heeft met de vraag of de motie ingediend moet worden. Hij ziet hoe dit onderwerp in de stad speelt. De burgemeester pakt haar rol en het is belangrijk dat de raad daarvoor zijn ondersteuning uitspreekt. Op die manier kan verbinding worden gevonden rondom dit conflict.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) is het daar volledig mee eens.

De heer **De Pagter** (VVD) onderschrijft het ongemak dat de CDA-fractie heeft met de motie. De burgemeester doet veel om de stad samen te brengen. Waarom heeft GroenLinks toch gekozen voor een motie in deze vergadering?

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) wil het college steunen en laten zien wat de stad vindt. Ook raadsleden worden over dit onderwerp bevraagd.

De **voorzitter** concludeert dat dit punt op een later moment terugkomt.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) vervolgt haar betoog. Zij spreekt haar complimenten uit voor de begroting, die veel beter te lezen en te begrijpen is. Wel wordt duidelijk dat er een spannende en moeilijke tijd aan komt. Utrecht wil ambities realiseren voor een stad waar betaalbaar wonen, gelijke kansen en een groene en toekomstbestendige leefomgeving vooropstaan. GroenLinks ziet een aantal grote uitdagingen.

Er is beperkte capaciteit op het elektriciteitsnetwerk, zodat keuzes moeten worden gemaakt over wie wanneer welke elektriciteit gebruikt. GroenLinks vindt dat de grootafnemers moeten worden beperkt tijdens de spitsuren.

Een andere uitdaging is de uitvoeringskracht. GroenLinks verzoekt de nieuwe gemeentesecretaris om hiermee aan de slag te gaan. Er zijn veel ambities maar te weinig geld. Er zullen dus keuzes gemaakt moeten worden. Er komen de komende tijd veel stukken naar de raad komen en GroenLinks zal bij de beoordeling daarvan altijd kijken of er voldoende rekening wordt gehouden met de bestaanszekerheid van iedere inwoner en of het toekomstbestendige plannen zijn die passen bij een groene en leefbare stad.

De heer **Van Heuven** (PvdD) wijst op het feit dat het college vaak veel geld op de plank laat liggen en doorschuift.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) wijst in dat kader op de uitvoeringskracht en vindt dat daarop blijvend moet worden ingezet.

De heer **Van Heuven** (PvdD) onderkent dat er een personeelsprobleem is, maar meent dat er organisaties zijn die het werk zouden kunnen uitvoeren. Er is een huivering om dat soort organisaties geld te geven, terwijl er heel veel op de plank ligt.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) herkent dat beeld niet. Er wordt steeds realistischer geraamd en er wordt zeker samengewerkt met organisaties in de stad.

De heer **Van Heuven** (PvdD) concludeert dat er nog steeds geld op de plank blijft liggen, ook geld dat in principe gewoon beschikbaar is.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) zegt dat bij de Voorjaarsnota wordt gezien hoe het beschikbare geld wordt uitgegeven. Dat wordt opgenomen in de Programmabegroting. Alles wat niet wordt uitgegeven, wordt bij de Voorjaarsnota weer afgewogen. Het college probeert het begrote budget in een jaar uit te geven om de ambities te realiseren.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) constateert dat de begroting het ruimtelijke domein ontziet en een eerste stap is naar bezuiniging in het sociale domein. Wat vindt GroenLinks daarvan?

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) heeft daarom gezegd dat er moeilijke tijden komen. Ook in het ruimtelijke domein zit echter een bezuiniging.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) memoreert dat bij de Voorjaarsnota is gezegd dat het ruimtelijke domein ontzien zal worden en dat de bezuiniging volledig ten laste gaat van het sociale domein.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) deelt die analyse niet. GroenLinks heeft een amendement ingediend om de bezuiniging breder te zoeken dan in het sociale domein. Dat amendement is aangenomen.

Zij vervolgt met het programma Economie. Economie moet gaan over het welzijn van elke inwoner en elke buurt. Community Wealth Building is daar een mooi model voor. Daarom dient zij samen met PvdA en Student & Starter een motie in (motie 388, Community Wealth Building Utrecht).

De heer **Van Heuven** (PvdD) is voorstander van een donut-economie. Het college stuurt echter steeds meer op economische groei. Hoe duidt GroenLinks deze motie in het kader van deze twee kampen?

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) vindt dat de motie een uitvoering van het donut-model beoogt.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vraagt of het idee van de donut-economie meer aan de orde kan komen in de motie.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) meent dat daarover al een keer een motie is aangenomen. Met deze motie wordt dat een stap verder gebracht.

Zij vervolgt haar betoog. Door de tekorten bij Jeugd en Wmo komt er een tijd aan van flinke bezuinigingen. Het amendement dat GroenLinks bij de Voorjaarsnota heeft ingediend, krijgt een vervolg. De bezuinigingen moeten rekening houden met de meest kwetsbare inwoners. De bezuinigingen moeten integraal bekeken worden, zodat niet één groep het hardst geraakt wordt. Ook moet gekeken worden welke rol partners in de stad en fondsen kunnen spelen bij de bezuinigingen. Voorts moet met de hele keten worden gekeken wat het beste is voor de inwoners en hoe dit het meest efficiënt geregeld kan worden. Tot slot moet vooral gekeken worden naar de indirecte en maatschappelijke opbrengsten. In de commissie zijn hierover goede toezeggingen gedaan. GroenLinks heeft drie prioriteiten: betaalbaar wonen, bestaanszekerheid en een groene stad. De meest kwetsbare inwoners vinden moeilijk een huis in de stad. Binnenkort spreekt de raad over de huisvesting van deze groep en de prestatieafspraken. GroenLinks vindt het nodig om te kijken of extra woningen kunnen worden gerealiseerd, bijvoorbeeld door woningen in de stad op te kopen. Zij dient mede namens Volt, PvdA en Utrecht Solidair een motie op dit punt in (motie 389, Van verkoop naar verhuur).

De heer **De Pagter** (VVD) zegt dat het stoppen van de verkoop van sociale huurwoningen geld kost, 10,6 miljoen per jaar. Wat gaat GroenLinks niet meer doen?

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) zegt dat het wat genuanceerder ligt. De corporaties vragen 10 miljoen, maar dat betekent niet dat het zo gebeurt.

De heer **De Pagter** (VVD) concludeert dat GroenLinks accepteert dat er toch sociale huurwoningen worden verkocht.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) ontkent dat. Daarom dient zij een motie in. Zij wil een toename van het aantal sociale huurwoningen.

De heer **De Pagter** (VVD) constateert dat GroenLinks niet de financiële consequenties wil dragen van haar voorstel.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) deelt die constatering niet. Zij heeft een ander beeld dan de VVD van wat nodig is in de stad.

In de commissie is toegezegd om het bouwdepot te verkennen, een initiatief om kwetsbare jongeren inkomen te geven waardoor zij niet dakloos raken. Ook is er het initiatief om de uitkering op € 0,01 te zetten wanneer iemand gaat werken. De stap richting werk wordt daardoor minder spannend. GroenLinks vindt dat Utrecht ruimhartiger moet omgaan met mensen in de bijstand die een gift ontvangen. Melding van giften zou niet nodig moeten zijn zolang de vermogensgrens in de Participatiewet niet wordt overschreden. Zij dient hiertoe mede namens PvdA, Student & Starter, BIJ1, Utrecht Solidair, ChristenUnie en D66 een motie in (motie 390, Hogere grens voor melden van giften).

Ruimte in de stad is schaars. Betaald parkeren helpt om de openbare ruimte anders in te richten, met groen, spelen en bankjes. Groen is hard nodig voor de biodiversiteit en het extremere weer. Verharding moet verwijderd worden ten gunste van groen. De keuzes die de raad maakt, hebben impact op de toekomst.

Zij sluit af met een compliment voor de tegenbegroting. Er zitten herkenbare punten in maar ook keuzes die GroenLinks niet kan onderschrijven. GroenLinks stemt in met de voorliggende Programmabegroting en blijft werken aan een stad waar de meest kwetsbare inwoners kunnen rekenen op bestaanszekerheid en waarin keuzes worden gemaakt voor een groene en klimaatbestendige stad.

De **voorzitter** geeft het woord aan mevrouw Zwinkels van het CDA voor haar inbreng en complimenteert het CDA met de ingediende tegenbegroting.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zegt dat het CDA net als vorig jaar een alternatieve begroting heeft opgesteld. Zij dient hiervoor een amendement in (Amendement 92, Alternatieve begroting).

(Mevrouw Zwinkels overhandigt daarop wethouder Schilderman een exemplaar van de tegenbegroting.)

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) maakt het college complimenten voor de goede stappen die zijn gezet op het gebied van de financiële degelijkheid. Het CDA wil graag duidelijkheid over hoe wordt omgegaan met de reserves en dient daarom mede namens EenUtrecht en PvdD een motie in (motie 391, Zicht op reserves).

Het college worstelt met de vele ambities en heeft de grootste moeite om de basis op orde te houden. Ondertussen worden de lokale lasten verzwaard. Met betrekking tot handhaving dient zij mede namens de VVD een amendement in (amendement 93, Extra boa's binnenstad).

De gemeente maakt te weinig tempo met het oplossen van urgente problemen. Woningbouwprojecten liggen steeds vaker stil. Ook moet breder worden gekeken naar betaalbaar wonen, zoals middenhuur, betaalbare koop, doorstroming en goede woon/zorgcombinaties voor ouderen. Zij dient hiervoor twee amendementen in (amendement 94, Extra geld voor het vlot trekken van woningbouwprojecten, en amendement 95, Middelen voor middenhuur).

De heer **Koning** (D66) vindt het goed dat er meer geld wordt ingezet op bouwen en wonen, maar ziet dat tegelijkertijd structureel 3 miljoen wordt weggehaald bij uitvoeringskracht. Is dit niet broekzakvestzak?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vindt uitvoeringskracht een vaag begrip, waarbij het onnavolgbaar is waar de middelen naartoe gaan. Het CDA wil die middelen inzetten voor het vlottrekken van deze projecten en is daarmee specifiek.

De heer **Koning** (D66) vraagt voorts of het verhogen van de toeristenbelasting een verstandig idee is.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zegt dat Utrecht in vergelijking met andere steden een lage toeristenbelasting heeft. Zij vindt het niet fair dat de inwoners een grote lastenverzwaring krijgen en wijst op de afvalstoffenheffing.

De heer **Koning** (D66) denkt dat bedrijven die hun gasten moeten confronteren met hogere lasten, de dupe zijn.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) weet dat Utrecht samen met Amsterdam de hoogste toeristenbelasting

van het hele land heeft. Met dit voorstel krijgt Utrecht het hoogste tarief.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) moet dat nagaan. Zij vindt het acceptabel om de toeristenbelasting te verhogen.

Zij vervolgt haar betoog met mobiliteit. Op een aantal plekken staat de verkeersveiligheid ernstig onder druk. Zij dient een amendement in over De Meernbrug (amendement 96, Kom over de brug voor De Meernbrug).

Het college houdt stug vast aan de eigen plannen en mist de voelsprietten in de stad. Het CDA vindt het fout om te gaan bezuinigen op het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en dient daarom een amendement in (amendement 97, Stop versobering openbare ruimte).

Het CDA wil investeren in maatschappelijke initiatieven in de samenleving. De sporthalcapaciteit in Utrecht is nog altijd onder de maat en daarom dient zij twee amendementen in (amendement 98, Bezuinigingen op DOMunder is een beetje dom, mede namens Utrecht Solidair, en amendement 99, Investeer in extra sportcapaciteit, mede namens Utrecht Solidair, VVD en Volt).

Sporten verbindt en daarom is het van groot belang dat de Special Olympics doorgaan. Zij dient hiervoor een amendement in (amendement 100, Haal Special Olympics naar Utrecht).

Tot slot zegt zij dat de graffiti-regeling zo snel mogelijk weer in ere hersteld moet worden. Zij dient daarvoor een amendement in (amendement 101, Breng de graffiti-regeling terug).

Het CDA blijft zich inzetten voor Utrecht, voor een stad op mensenmaat.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) spreekt zijn complimenten uit voor de tegenbegroting. Het CDA bezuinigt op uitvoeringskracht, maar vindt diezelfde uitvoeringskracht cruciaal om de plannen uit te voeren. Hoe rijmt het CDA dat met elkaar?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) denkt dat er minder druk op de uitvoeringsorganisatie komt als het college minder plannen maakt. Zij wil juist investeren in de uitvoering die in de praktijk plaatsvindt. Het CDA kiest specifiek waar de uitvoeringskracht besteed moet worden. In financieel moeilijke tijden moet de gemeente ook naar de eigen organisatie kijken.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Koning van D66.

De heer **Koning** (D66) citeert een kop in de National Geographic: "We kunnen onze borst nat maken in de Lage Landen: de smelt van de ijskappen op West-Antarctica is niet meer terug te draaien, met alle gevolgen van dien". Als de ijskappen volledig smelten, heeft dat een zeespiegel van vijf meter tot gevolg. Utrecht aan zee lijkt snel dichterbij te komen. Utrecht is echter al goed op weg en de Programmabegroting bevat mogelijkheden om meer actie te ondernemen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vindt het goed dat D66 zich druk maakt over smeltend ijs, maar dat is geen nieuwe informatie. In de Programmabegroting neemt het programma Duurzaamheid in financiële omvang niet toe. Hoe rijmt D66 dat?

De heer **Koning** (D66) zegt dat Utrecht heel hard aan het werk is om de energietransitie vorm te geven. Daarbij wordt veel gevraagd van bedrijven en inwoners. Hij blijft van harte samenwerken met de PvdD aan duurzame energieprojecten.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vindt dat geen antwoord op de vraag. Hij wijst op het voorstel in de

vorige vergadering voor het weren van vleesreclames. D66 heeft daar toen niet voor gestemd, terwijl er een directe link is met het klimaat. Dat is hypocriet.

De heer **Koning** (D66) is het daar niet mee eens. De overheid moet zich houden aan de Europese wetgeving. Hij verwijst naar de woorden van zijn collega Stylianou.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vindt dit een typisch voorbeeld van groen praten en grijs beleid continueren. Als D66 zich zo druk maakt over het klimaat, zou er ook meer geld moeten komen voor het verduurzamen van het vastgoed. Waar is de financiële impuls van D66?

De heer **Koning** (D66) reageert dat D66 prioriteit wil aanbrengen binnen de verduurzaming van het erfgoed. Hij dient daarvoor mede namens Volt, Student & Starter en Utrecht Solidair een motie in (motie 392, De basis op orde. Prioriteit aan verduurzaming van bestaand erfgoed).

De heer **Van Heuven** (PvdD) vraagt in hoeverre D66 hiermee geld vrijmaakt om aan de slag te gaan met verduurzaming.

De heer **Koning** (D66) wil dat het erfgoed dat het moeilijkst te verduurzamen is, als eerste wordt verduurzaamd, met de beschikbare middelen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) zegt dat het bijzonder slecht gaat met het gemeentelijke vastgoed. Het college maakt daar geen geld voor vrij.

De heer **Koning** (D66) reageert dat de gemeente niet overal extra geld voor kan uittrekken. D66 wil focus aanbrengen binnen de programma's.

De heer **Van Heuven** (PvdD) constateert dat GroenLinks wel groen praat maar geen groen beleid ontwikkelt.

De heer **Koning** (D66) wil binnen de bestaande programma's focus aanbrengen, zodat de verduurzaming gebeurt op plekken waar dat het hardst nodig is en de meeste impact heeft. Hij vervolgt zijn betoog. Jongeren hebben veel zorgen: klimaatverandering, woningcrisis, prestatiedruk of te weinig eten. D66 is trots op de Utrechtse inzet voor een rijke schooldag. Private ondernemers dragen bij aan een gezonde schoolmaaltijd en de bibliotheek wordt in een landelijke aanpak gebruikt als voorbeeld. Jongeren moeten in vrijheid en zorgeloos kunnen opgroeien. Het is onacceptabel dat het voor jongeren onveiliger wordt door zogeheten "Gossip Girl-accounts", anonieme social media pagina's die jonge meisjes chanteren of lhbtqi-jongeren uit de kast dwingen. Het verbieden van telefoons in de klas is niet voldoende. Daarom dient hij mede namens Student & Starter, EenUtrecht, CDA, BIJ1, ChristenUnie en Volt een motie in (motie 393, Online weerbaarheid jeugd). D66 is blij dat de gemeente voornemens is om landelijke campagnes voor seksuele gezondheid te hervatten. Wanneer mag de raad hier iets over verwachten? Veel jongeren kunnen geen woning vinden in Utrecht en sommige jongeren zijn zelfs dakloos. D66 is blij met de toezegging van de wethouder dat hij deze groep beter in beeld wil krijgen. D66 wil graag een toezegging dat het college het initiatiefvoorstel Jongeren onder dak van D66 weer oppakt. Het Nederlandse zorg- en opvangsysteem loopt vast omdat mensen uit kwetsbare doelgroepen niet kunnen uitstromen. Door het klimaat lopen steeds meer bouwprojecten vast. Er staan diverse

debatten en besluiten over bouwen en wonen gepland. D66 wil dat Utrecht meer betaalbare woningen bouwt voor woningzoekenden. Utrecht groeit en blijf groeien en daarom moeten de voorzieningen in de stad meegroeien.

D66 vindt dat Amelisweerd beschermd moet worden. Door de val van het kabinet is de bereidheid van het Rijk om de verbreding van de A27 in te ruilen voor het regionale alternatief onzeker geworden. D66 was verbaasd dat hierover in de Programmabegroting niets terug te vinden is en dient daarom mede namens EenUtrecht, Volt, Utrecht Solidair, Student & Starter en CDA een motie in (motie 394, Verlies Amelisweerd niet uit het oog!).

D66 wil dat Utrecht een schonere stad wordt. Sinds het verbod op lachgas is er steeds meer vervuiling door lege lachgascilinders. Daarom dient hij mede namens EenUtrecht, Student & Starter, GroenLinks en PvdA een motie in (motie 395, Lachgascilinders inleveren).

D66 wil dat Utrecht toegankelijker wordt. Terrassen zijn minder toegankelijk geworden voor huishoudens met een kleine beurs. Openbare terrassen zijn in Parijs, New York en Groningen al erg populair. Daarom dient hij samen met Student & Starter, EenUtrecht en GroenLinks een motie in (motie 396, Openbare huiskamer).

De heer **De Pagter** (VVD) vraagt wat dit betekent voor de bovenwettelijke eisen. Is D66 het met de VVD eens dat dit niet mag leiden tot vertraging van projecten?

De heer **Koning** (D66) is het daar van harte mee eens. Hij wil dat er in toekomstige gebiedsontwikkelingen werk wordt gemaakt van openbare terrassen in de stad.

De heer **De Pagter** (VVD) zegt dat er heel veel wensen in de raad zijn. Hoe weegt D66 die af?

De heer **Koning** (D66) vindt het essentieel dat projecten kunnen doorgaan, maar ziet ook een mogelijkheid om te kiezen voor andersoortig straatmeubilair dan bankjes.

Hij vervolgt zijn betoog. D66 wil dat Utrecht bruisend blijft. Utrecht heeft de grootste kunstopleiding van Europa. Hij roept het college op om bij alle internationale afspraken Utrecht altijd als cultuurstad neer te zetten.

De Programmabegroting laat zien dat er een moeilijke financiële periode aankomt, waarin lastige keuzes gemaakt moeten worden. De raad moet die keuzes samen met het college maken. Daarom dient hij mede namens Student & Starter, Utrecht Solidair, UtrechtNu!, BIJ1, CDA en ChristenUnie een motie in (motie 397, Samen keuzes maken en verantwoordelijkheid delen leidt tot betere resultaten).

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) wijst op de werkdruk in de raad, die hiermee nog hoger wordt.

De heer **Koning** (D66) reageert dat de raad goed in positie moet zijn om grote sommen rijksmiddelen goed uit te geven.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) denkt dat het gevolg kan zijn dat de raad nog vaker moet vergaderen of dat er vertraging ontstaat, terwijl het college soms ook de vrijheid heeft om te handelen als dat nodig is.

De heer **Koning** (D66) meent dat het bedrag dat in de motie is genoemd, overeenkomt met een aantal andere financiële regels.

Tot slot zegt hij dat in het nieuwsbericht in de National Geographic de wetenschappers opriepen om

de handdoek niet in de ring te gooien. Klimaatmaatregelen hebben zin, want voor het eerst zijn de klimaatdoelstellingen in zicht.

De heer **De Pagter** (VVD) heeft één onderwerp gemist in de inbreng van D66, namelijk de prestatieafspraken en de rekening van 10,5 miljoen.

De heer **Koning** (D66) denkt dat de zaak iets genuanceerder ligt. In de brief staat dat de corporaties vinden dat ze voor 10,6 miljoen gecompenseerd moeten worden als er geen 95 woningen per jaar verkocht zouden worden. Hij ziet echter ook dat hier in de Programmabegroting nul euro voor is uitgetrokken. Hij wil het debat voeren bij het geplande debat over de prestatieafspraken.

De heer **De Pagter** (VVD) vraagt welke keuze D66 dan maakt.

De heer **Koning** (D66) reageert dat de compensatie niet kan plaatsvinden, omdat er in 2024 geen geld voor wordt uitgetrokken. Met het oog op de moeilijke financiële tijden zullen elk jaar bij de Voorjaarsnota keuzes moeten worden gemaakt.

De heer **De Pagter** (VVD) concludeert dat D66 ervoor kiest om toch sociale huurwoningen te blijven verkopen.

De heer **Koning** (D66) zegt dat dit debat te zijner tijd zal worden gevoerd. In de brief staan nog meer punten waarover hij vragen heeft. Al die zaken moeten in samenhang worden besproken.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Van Heuven van de PvdD.

De heer **Van Heuven** (PvdD) wijst op alle ontwikkelingen die op dit moment in de wereld gaande zijn, terwijl in Utrecht de Programmabegroting behandeld wordt. Uiteraard is de Programmabegroting ook heel belangrijk. In de begroting neemt het programma Duurzaamheid niet in omvang toe. Bovendien is het afhankelijk van rijksinvesteringen. Het geld voor groen blijft op de plank liggen. Er wordt nog steeds gestuurd op economische groei. De PvdD wil dit tij keren.

Hij is blij dat de wethouder de nieuwe wildopvang meeneemt in de aanbesteding voor dierenwelzijn in 2024. De PvdD wil echter de garantie dat er dan niet minder geld gaat naar de vogelopvang, het asiel en de dierenambulance. Kan de wethouder dat toezeggen? Ook de Dierenvoedselbank heeft behoefte aan steun van de gemeente. Kan de wethouder de vinger aan de pols houden om te voorkomen dat deze organisaties omvallen? De dierenhulporganisaties werken met krappe budgetten, terwijl de druk toeneemt. Hij wijst op het amendement van de PvdD bij de Voorjaarsnota om geld te besteden aan dierenhulporganisaties. Toen werd nadrukkelijk gewezen op de spelregels. Het college blijkt echter zelf wel een donatie te kunnen geven, buiten de spelregels om. De PvdD ziet uit naar een debat over deze spelregels. Hij dient een motie in om de dierenhulporganisaties in de stad te ondersteunen (motie 398, Driemaal 100.000 euro voor dierenhulporganisaties).

Hij vervolgt met de voedselagenda. Het college trekt geen geld uit om hiermee aan de slag te gaan. Daarom dient hij samen met EenUtrecht een amendement in (amendement 102, Een voedselagenda; komt voor de bakker?)

De laatste tijd zijn er tijdens stormen 45 bomen omgewaaid. Hij dient samen met EenUtrecht een motie in voor een omwaaicrisisplan (motie 399, Omwaaicrisisplan).

Tijdens de vele festivals in Utrecht ontstaat schade aan groen en dieren. De PvdD vindt dat organi-

saties die wangedrag vertonen op het gebied van ecologie, een rode kaart moeten krijgen. Hij dient daarom een motie in (motie 400, Na wangedrag rode kaart voor festivals en evenementen). Met kleine stapjes kan veel bereikt worden op het gebied van groen. Snijbloemen worden met veel gif geteeld en komen vaak met het vliegtuig uit Afrika. De PvdD wil dat in de gemeentelijke organisatie geen bloemen meer worden gegeven en dient daarom samen met Student & Starter een motie in (motie 401, Dat verdient geen bloemetje).

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) vraagt of boeketten uit de biologische pluktuinen wel zijn toegestaan.

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt bevestigend. Dat is een goed duurzaam alternatief. De oorlog in Gaza zorgt voor polarisatie in Utrecht. De PvdD is dan ook mede-indiener van de motie op dit punt. De PvdD is overigens van mening dat Utrecht zo snel mogelijk klimaatneutraal moet worden.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Van der Zweth van de PvdA.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de overheid onder druk staat, en daarmee ook het doel van Utrecht om te zorgen voor gelijke kansen en bestaanszekerheid. Veel mensen slapen 's nachts buiten en de veiligheid kan niet overal gegarandeerd worden. Gelukkig gebeurt er heel veel, maar het loopt de organisaties over de schoenen. Omdat er geen woningen zijn, zitten mensen vast in opvang en zorginstellingen, en kunnen andere mensen geen zorg krijgen. De urgentie neemt dus toe. Veel huishoudens komen in de financiële problemen door hoge huren, hogere zorgpremies en een hoge energierekening. Het college schuift de bezuinigingen terecht nog even op de lange baan, in afwachting van de landelijke politiek. Bij de PvdA staat voorop dat de meest kwetsbare Utrechters moeten worden ontzien, evenals het sociale domein. Dat is de leidraad voor keuzes die gemaakt moeten worden.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of de PvdA de motie van EenUtrecht zal steunen om het sociale domein bij bezuinigingen volledig te ontzien.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zou dat graag willen, maar dat is niet mogelijk. Het sociale domein is een derde van de hele gemeentelijke begroting. Hij wijst op het eerder aangenomen amendement om het sociale domein zo veel mogelijk te ontzien.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) kan dit gloedvolle betoog van de PvdA daar niet mee rijmen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vindt dat je realistisch moet zijn. Het is financieel niet mogelijk om het sociale domein volledig te ontzien.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) stelt vast dat het wel mogelijk is maar dat de PvdA het niet wil.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) nodigt de heer Dijkstra uit om precies te zeggen hoe het wel mogelijk is.

De heer **Sungur** (DENK) meent dat het gaat om gelden die je wel of niet uitgeeft en de keuzes die je

daarin maakt.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) reageert dat het volledig ontzien van het sociale domein ervoor zorgt dat andere programma's moeten worden geschrapt, bijvoorbeeld op het gebied van woningbouw. Daardoor worden de problemen in het sociale domein alleen maar groter.

De heer **Sungur** (DENK) zegt dat de bezuinigingen niet de helft van de begroting omvatten. Daar kun je keuzes in maken.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vindt het positief dat het college financiële risico's durft te nemen zodat het niet allemaal op de schouders van de meest kwetsbaren terechtkomt. Als je nu zegt dat je het sociale domein volledig wilt ontzien, kun je dat waarschijnlijk niet waarmaken.

De heer **Sungur** (DENK) constateert dat de keuze van de PvdA erop neerkomt dat bezuinigen op het sociale domein een optie is.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de inzet van de PvdA is om de meest kwetsbare Utrechters te ontzien.

De heer **De Pagter** (VVD) vraagt of de PvdA bereid is om de rekening van 10,5 miljoen neer te leggen die het gevolg is van het stoppen met de verkoop van sociale huurwoningen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) reageert dat de corporaties zeggen dat het een gat van 10 miljoen oplevert. Er staat niet dat de gemeente dat bedrag overmaakt. In de Programmabegroting staat het ook niet. Wellicht moeten de corporaties worden geholpen in hun bedrijfsvoering, maar dat kan ook door hen meer woningen te laten bouwen of door grondposities in te zetten.

De heer **De Pagter** (VVD) citeert uit de prestatieafspraken: "Voor de corporaties is het compenserende pakket randvoorwaardelijk voor het gestand doen van de afspraak". Als de gemeente die 10,5 miljoen niet neerlegt, gaan zij niet stoppen met de verkoop van sociale huurwoningen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) beaamt dat de corporaties dat zeggen. De gemeente gaat jaarlijks een onafhankelijk onderzoek doen of dat daadwerkelijk zo is en gaat dan bepalen hoe zij de corporaties gaat helpen.

De heer **De Pagter** (VVD) zegt dat de corporaties gaan over de verkoop van sociale huurwoningen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) reageert dat de corporaties erover gaan, maar wel in samenspraak met de gemeente. De afspraak met de corporaties is dat 40% sociaal wordt gebouwd en daarmee worden de corporaties stevig in positie gebracht.

Hij vervolgt zijn betoog. Zijn eerste motie gaat over kinderarmoede en wordt mede ingediend door GroenLinks, BIJ1, UtrechtNu!, EenUtrecht, ChristenUnie, Student & Starter, Utrecht Solidair en CDA (motie 402, Geen kind in armoede tussen wal en schip).

De heer **Sungur** (DENK) is verbaasd over deze motie, omdat die wantrouwen uitspreekt richting het college. Het gaat om een inspanningsverplichting. De PvdA is kennelijk van mening dat de wet-

houders niet hard genoeg werken. Wat gaat er veranderen na aanneming van de motie?

De heer **Van der Zweth** (PvdA) weersprekt dat. Het college werkt hard aan deze problematiek, maar in de stad zijn er verschillende organisaties met tijdelijke budgetten. Daar is deze motie op gericht.

De heer **Sungur** (DENK) vraagt waarom de PvdA geen geld vrijmaakt.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat het complex is om daar even snel geld voor vrij te maken. Hij heeft er vertrouwen in dat de wethouder een heel eind komt met de bestaande budgetten.

De heer **Sungur** (DENK) meent dat het budgetrecht bij de raad ligt. De indienende partijen hadden er dus ook budget bij moeten leveren.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) reageert dat de begroting Werk en Inkomen in Utrecht al behoorlijk groot is. Het gaat om de periode tot de nieuwe nota.

Hij vervolgt met een motie over de visie op opvang voor dakloze mensen (motie 403, Visie opvang dakloze mensen). De motie wordt mede ingediend namens GroenLinks, D66, BIJ1, EenUtrecht, CDA, ChristenUnie en Utrecht Solidair.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) vraagt of het niet logisch is om dit mee te nemen in het debat over de draaiknoppen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) is het daarmee eens en wijst op het dictum.

De derde motie gaat over achterstallig onderhoud (motie 404, Achterstallig onderhoud mag niet lonen) en wordt mede ingediend door Stadsbelang Utrecht, UtrechtNu!, Utrecht Solidair, EenUtrecht, GroenLinks, Student & Starter en BIJ1.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) vraagt waar de PvdA de menskracht hiervoor vindt.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) denkt dat veel mogelijk is met de bestaande handhavingscapaciteit. Bovendien is de Wet goed verhuurderschap in de Tweede Kamer aangenomen. Daarmee komt budget voor handhaven op wonen naar de gemeente.

TNO-onderzoek heeft uitgewezen dat vervuilende wasmachines kunnen leiden tot energiearmoede. De PvdA dient daarom mede namens EenUtrecht een motie in (motie 405, Geen vervuilende wasmachine in Utrecht).

In het kader van kansengelijkheid is het belangrijk dat elk kind kan meekomen. In de praktijk worden kindcentra vooral in nieuwbouw gerealiseerd, terwijl ze juist nodig zijn in wijken en buurten met achterstanden. Daarom dient hij mede namens GroenLinks en PvdD een motie in (motie 406, Utrechtse Kindcentra om kansengelijkheid te bevorderen).

De overheid moet haar publieke taak kunnen vervullen. De PvdA denkt dan aan de cruciale sectoren: zorg, onderwijs en politie. Hij dient een motie op dit punt in (motie 407, Wonen voor sleutelberoepen).

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) zegt dat de wachttijden voor studenten heel lang zijn. Op deze manier moeten zij nog langer wachten.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) reageert dat studenten die studies volgen voor bepaalde sectoren, eerder aan de beurt zijn. Dat maakt het aantrekkelijker om die studies te doen.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) zegt dat voorrang voor de ene student ervoor zorgt dat de andere student langer moet wachten. Bij deze drie sleutelberoepen is er bovendien vaak instroom vanuit andere opleidingen. Daar houdt deze motie geen rekening mee.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat dat klopt, omdat anders de groep te breed wordt. Het gaat erom de grote tekorten in deze sectoren op te lossen.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) vraagt hoe de PvdA de uitvoering voor zich ziet.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de motie oproept om dit in samenwerking met de SSH te doen.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) meent dat er veel beroepen in de stad zijn waarvoor mensen hard nodig zijn, zoals schoonmakers en vuilnismannen. Die krijgen zo nog minder kans op de woningmarkt. Daarom moeten er meer betaalbare woningen komen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) is het eens met die oproep. De tekorten in de sleutelberoepen kunnen maatschappelijk ontwrichtend werken. Veel andere beroepen zijn particuliere bedrijven en die kunnen hun tarieven aanpassen om de beroepen aantrekkelijk te maken.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) vindt het eveneens maatschappelijk ontwrichtend als er geen vuilnismannen in de stad zijn.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) reageert dat de tekorten in de drie sleutelberoepen nu enorm oplopen, zodat het ontwrichtende effect eerder zichtbaar is. Zeker in de zorg en bij de politie is het belangrijk dat mensen in de buurt wonen.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) zegt dat schoonmakers vaak 's nachts werken en dat vuilnismannen 's ochtends heel vroeg beginnen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) meent dat dit direct raakt aan de agenda van gelijke kansen.

De heer **Koning** (D66) ziet enkele onduidelijkheden in de motie. Mensen die een PABO-opleiding gaan doen, gaan misschien niet in Utrecht aan de slag. Mensen die een opleiding Verpleegkunde of Handhaving en beveiliging gaan doen, gaan misschien in het private domein werken.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat, als de PABO aantrekkelijker kan worden gemaakt, hij het niet dramatisch vindt als een deel van de afgestudeerden naar een andere gemeente gaat. Er zijn heel veel scholen in Utrecht en de kans dat zij in Utrecht willen werken, is heel groot.

De heer **Koning** (D66) meent dat de PABO niet de enige manier is om het onderwijs in te gaan. Voor mensen die een andere route nemen, is dit een oneerlijke regel.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) onderschrijft dat mensen een heel eigen pad kunnen doorlopen. Hiermee wordt echter de PABO aantrekkelijk gemaakt. Ook in het coalitieakkoord staat dat gezocht moet worden naar woningen voor die specifieke beroepsgroepen.

De heer **Koning** (D66) zegt dat D66 heel graag wil kijken naar andere maatregelen. Het reduceren van het inschrijfgeld voor de PABO zet bijvoorbeeld meer zoden aan de dijk.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) dient vervolgens mede namens VVD, GroenLinks, CDA en Utrecht Solidair een motie in voor een samenhangende aanpak van het personeelstekort bij veiligheid (motie 408, Na UtrechtLeert en UtrechtZorg ook UtrechtVeilig).

De heer **Koning** (D66) vraagt waar de PvdA de dekking voor deze motie vandaan haalt.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) reageert dat wordt voorgesteld om hier bij de Voorjaarsnota op terug te komen. Het gaat er vooralsnog om te kijken wat er nodig is.

De voorzitter schorst de vergadering voor tien minuten.

Na hervatting van de vergadering geeft de voorzitter het woord aan mevrouw Passier.

Mevrouw **Passier** (Volt) vervangt bij deze Programmabegroting de heer Maas. Volt is blij met de leesbaarheid van de begroting. Volt staat voor een positieve, duurzame en eerlijke samenleving, waarin iedereen zich gehoord voelt. Inwoners moeten betrokken zijn bij wat er in de raadszaal gebeurt. Er is een stijgende vraag naar zorg en dus stijgen de kosten. Door de wooncrisis is er een tekort aan betaalbare woningen. Ook is er een klimaatcrisis. De dreigende kortingen van het Rijk zorgen ervoor dat het structurele tekort op de begrotingen vanaf 2026 verder groeit. Het college werkt daarom voor de Voorjaarsnota 2024 scenario's uit voor een nieuwe balans tussen geld, capaciteit en taken. Volt vindt dat de raad in dat proces moet worden meegenomen en is daarom mede-indiener van de motie van de VVD.

Volt is verheugd dat de wethouder werkt aan meer grip op investeringen, maar wil dit met een motie nogmaals benadrukken (motie 409, Grip op investeringen). De motie wordt mede ingediend door VVD en EenUtrecht.

Utrecht kan de vele uitdagingen niet alleen oplossen. Volt wil dat de Utrechtse belangen goed zijn vertegenwoordigd, zowel in de regio als nationaal en internationaal. Helaas zijn de resultaten van de bovengemeentelijke belangen niet terug te vinden in de Programmabegroting. Daarom dient Volt een motie in (motie 410, Inzicht in bovengemeentelijke belangen).

Ook samenwerking tussen gemeenteraad en college is nodig voor een goed bestuur van de stad. Volt dient daarom een motie in (motie 411, Samenwerking tussen raad en college voor een betrouwbare overheid).

De toegankelijkheid van de stad is een belangrijk onderwerp. Al vele jaren wordt hierover gesproken. Om de doelstelling te halen om in 2036 volledig toegankelijk te zijn, moet er hard gewerkt worden. Indicatoren voor de voortgang zijn daarbij essentieel. Daarom dient zij mede namens PvdA, BIJ1, CDA, Utrecht Solidair, D66, VVD en ChristenUnie een motie in (motie 412, Ontwikkel effectindicatoren voor toegankelijkheid).

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) constateert dat er een snel groeiende vraag naar zorg is, een

tekort aan betaalbare woningen en een wereldwijde klimaatcrisis. Utrecht is een stad vol energie, met jonge studenten die hier niet voor niets willen blijven. Utrecht wordt echter niet vanzelf een levendige stad. Zij is blij met de toezeggingen in de commissiedebatten, zoals de toezegging van de wethouder om in samenspraak met de universiteit en het UMC te werken aan een bruisende stadswijk op het USP. Ook wordt gekeken naar mogelijkheden om de kosten van fietsparkeren te verlagen, nieuwe doelgroepen te bereiken in participatietrajecten, kansen te benutten voor inclusieve sport- en speelfaciliteiten en te werken aan een betere doorstroming op de woningmarkt.

Omdat Student & Starter ook een aantal onbenutte kansen ziet, dient zij vandaag vijf moties in. De eerste motie gaat over actieve inzet voor studenten. Voor de groep studenten in een kwetsbare positie is nog niet genoeg aandacht. Daarom dient zij samen met D66 een motie in om de regelingen voor studenten bekend te maken (motie 413, Actieve inzet voor studenten).

In het coalitieakkoord staat de ambitie om gemeentelijke gebouwen te voorzien van inclusieve faciliteiten. Het is belangrijk dat de gemeente aan de slag gaat met deze ambitie en zij dient daarom samen met BIJ1 een motie in (motie 414, Inclusieve faciliteiten gemeentelijke gebouwen). Kan het college toezeggen om bij gesprekken met organisaties in de stad het punt van inclusieve faciliteiten mee te nemen?

Door de coronapandemie groeide het aantal mensen dat kans heeft op problematische schulden. Ook de stijgende energieprijzen zorgen voor financiële problemen. Utrecht kent een succesvolle schuldenaanpak, maar moet voorbereid zijn op een stijging van de aanvragen. Daarom dient zij samen met BIJ1 een motie in (motie 415, Schuldhulpverlening).

Student & Starter is blij met het voorstel voor een eerlijker afvalstoffenheffing. Wel bestaat het risico dat huiseigenaren de afvalstoffenheffing te zwaar of onrechtmatig doorberekenen aan hun huurders. Daarom dient zij samen met PvdD en BIJ1 een motie in (motie 416, Ook eerlijke doorrekening bij afvalstoffenheffing).

Een deel van de maatregelen om fietsparkeren in de fietsenstallingen aantrekkelijker te maken is effectief gebleken. Gratis toiletten kunnen de aantrekkelijkheid nog meer vergroten. Zij dient daarom een motie in (motie 417, Maak van gemeentelijke fietsenstallingen aantrekkelijke overstap hubs). Student & Starter kijkt uit naar een goed debat en dankt het CDA voor de tegenbegroting.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Van der Graaf van de ChristenUnie.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) vindt dat het dubbel voelt om in de raad over de begroting te spreken, terwijl er zo veel leed in de wereld is. Hij staat daarom eerst even stil bij de situatie in het Midden-Oosten en betuigt zijn medeleven aan alle nabestaanden. Hij hoopt op een spoedig einde van deze verschrikkelijke oorlog. Daarom is de ChristenUnie mede-indiener van de motie van GroenLinks. Hij is dankbaar voor al het goede werk dat de burgemeester op dit vlak doet.

Utrecht neemt met deze begroting verantwoordelijkheid en maakt de keuzes die nodig zijn. Er worden middelen vrijgemaakt voor betaalbaar wonen. Binnenkort zal de raad hier uitgebreid over spreken. Daarnaast wordt er volop ingezet op de energietransitie. De gemeente geeft het goede voorbeeld met besparing en gaat tot het uiterste om netcongestie te voorkomen. Utrecht laat echter ook zien waar de pijn zit. Het is belangrijk dat deze pijn op tafel komt bij de komende formatie in Den Haag. Hij dankt de wethouder voor de toezegging om daarmee aan de slag te gaan.

Utrecht investeert in gelijke kansen, juist voor kinderen en jongeren. Bij sportclubs gaat dit nog niet altijd goed. Soms lijkt het of de een makkelijker binnenkomt dan de ander. Daarom moet er gewerkt worden aan transparante aanmeldprocedures. Hij dient hiervoor samen met GroenLinks, EenUtrecht en PvdA een motie in (motie 418, Kom met een transparant aanmeldbeleid voor sportclubs).

De heer **Koning** (D66) wijst op het belangrijke recht om je te verenigen. Dat heeft ertoe geleid dat er verschillende sportclubs zijn met bepaalde voorwaarden. Vindt de ChristenUnie ook dat verenigingen zelf gaan over hun aanmeldbeleid?

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) is het daarmee eens. Tegelijkertijd is het niet altijd even transparant op welke wijze een vereniging haar aanmeldbeleid hanteert. Hij zou graag zien dat een eenduidige procedure op de websites van de verenigingen wordt vermeld.

De heer **Koning** (D66) begrijpt dat het niet de bedoeling is dat de gemeente dit gaat uniformeren.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) bevestigt dat de verenigingen zelf transparant moeten worden over hun eigen aanmeldbeleid.

Hij vervolgt met het onderwerp klimaat. Binnenkort wordt een startnotitie van de Klimaatvisie vastgesteld. Naar aanleiding van de Voorjaarsnota zijn toezeggingen gedaan over de mogelijkheid van een klimaatbegroting. De ChristenUnie mist nog een concrete stap om die begroting te laten landen in de P&C-cyclus en dient daarom samen met BIJ1, EenUtrecht, Student & Starter, Volt, D66, VVD en PvdD een motie in (motie 419, Ook in de P&C-cyclus sturen op klimaat en duurzaamheidsdoelstellingen).

De ChristenUnie was begin deze week te gast bij Ibrahim Taoumi, werkzaam voor het buurthuis Burezina in Overvecht. Deze plek is zeven dagen per week een huiskamer voor de buurt voor vrouwengroepen, mannengroepen, kinderen en jongeren. Ibrahim was zichtbaar trots op het buurthuis in zelfbeheer. Helaas gaan zij gebukt onder een administratieve last die nodig is om hun werk te verantwoorden. De ChristenUnie roept op om het komend jaar uit te gaan van de krachten van dergelijke initiatieven zonder hen te belasten met regels en verantwoording vanuit het stadskantoor. Daarom is de ChristenUnie mede-indiener van de motie van EenUtrecht.

De voorzitter geeft hierna het woord aan de heer Sungur van DENK.

De heer **Sungur** (DENK) zegt dat hij zijn inbreng later in deze vergadering zal leveren.

De **voorzitter** geeft hierna het woord aan mevrouw Nolten van BIJ1.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) had vandaag liever gebruikgemaakt van het demonstratierecht vanwege het onrecht dat zich elders in de wereld afspeelt. Haar gedachten gaan uit naar de situatie in Gaza en naar het Palestijnse volk dat lijdt onder koloniale bezetting en genocide. Zij wenst hen vrijheid, vrede en zelfbeschikking toe. Daarom zal BIJ1 vandaag voor de motie van GroenLinks stemmen.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vindt deze inbreng niet passend en zeker het woord "genocide" niet. Zij vindt dat dit internationale conflict niet binnen de gemeenteraad moet worden gebracht.

De **voorzitter** memoreert de afspraken die hierover eerder vandaag zijn gemaakt. Zij vraagt mevrouw Nolten haar betoog te vervolgen.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) wil kort reageren op de interruptie van mevrouw Hessel.

De **voorzitter** reageert dat zij dat zou willen afraden.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) wil er één ding over zeggen.

De **voorzitter** wil mevrouw Nolten niet het woord ontnemen, maar hoopt dat haar reactie niet weer tot een nieuw debat leidt.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) meent dat dat niet alleen aan haar is. Meerdere raadsleden hebben hier een uitspraak over gedaan en het is niet eerlijk als zij daar nu niets over mag zeggen.

De **voorzitter** zegt dat mevrouw Nolten wel mag reageren, maar wil voorkomen dat er een nieuw debat wordt uitgelokt.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) meldt dat de analyse van BIJ1 wordt gedeeld door internationale hulp- en mensenrechtenorganisaties.

Ook vanuit de positie als volksvertegenwoordiger kan een raadslid bijdragen aan verandering. Een voorbeeld daarvan is het voorstel dat vorig jaar bij de Programmabegroting is ingebracht met betrekking tot de transgemeenschap. Afgelopen maandag was zij samen met mevrouw Stylianou en wethouder Eerenberg aanwezig bij de opening van de Utrechtse transkliniek.

Voor het komende jaar zijn grote inspanningen gedaan om de bezuinigingen niet op de meest kwetsbare schouders te laten vallen. BIJ1 is dan ook mede-indiener van een aantal moties die het doel hebben om kwetsbare Utrechters zo veel mogelijk te ontzien.

In de commissie pleitte BIJ1 ervoor om ongedocumenteerde personen op te nemen in de armoedemonitor. Hiervoor is een systeemverandering nodig. Zij dient op dit punt samen met EenUtrecht een motie in (motie 420, Representatieve armoedemonitor).

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) zegt dat de armoedemonitor kijkt naar een theoretisch model van wat mensen allemaal kunnen aanvragen. Deze groep kan dat niet. Zij ondersteunt het doel dat deze groep meer zichtbaar moet worden. Wellicht kan het college hierop reflecteren.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) begrijpt dat het huidige systeem niet passend is voor deze doelgroep, maar meent dat het doel zou moeten zijn om inzicht te hebben op alle vormen van armoede en alle groepen in de stad die lijden onder armoede.

BIJ1 vraagt wederom aandacht voor het uitbannen van institutioneel racisme. De noodzaak hiervan wordt door het college en een meerderheid van de raad onderschreven. Kwalitatief diepgaand onderzoek is hierbij een cruciale stap. De uitspraak dat onderzoek actie in de weg zou staan, is een valse tegenstelling. De gemeente is er juist bij gebaat als met externe onderzoekers tussentijds wordt geëvalueerd. Daarom dient zij samen met EenUtrecht en PvdD een motie in (motie 421, Maak ook prioriteit van vervolgonderzoek Institutioneel Racisme).

De voorzitter geeft hierna het woord aan de heer Dijkstra van EenUtrecht.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) wil bij de behandeling van deze Programmabegroting de raad oproepen om de moties te steunen waarin het college wordt opgedragen om niet te bezuinigen in het sociale domein. Het stadsbestuur staat op het punt om te gaan bezuinigen op vrouwenopvang, maatschappelijke opvang, dagbesteding, ouderenzorg en begeleiden van jongeren naar werk. Organisa-

ties in de vrouwenopvang en maatschappelijke opvang hebben schriftelijk laten weten dat er voor 2024 een tekort is van 3,2% in het gereserveerde budget, waardoor zij binnen een maand een bezuinigingsoperatie moeten doorvoeren. Ook van andere organisaties komen deze signalen. Als je begin 2024 gaat kijken waar reparaties mogelijk zijn, is dat te laat. De meeste organisaties hebben geen eigen vermogen en vooral buurt- en burgerorganisaties hebben geen reserves. Hij dient daarom samen met Utrecht Solidair een motie in (motie 422, Geen bezuinigingen in het sociale domein in 2024).

Een Utrecht roept al geruime tijd op om te investeren in gemeenschapskracht: meer zelfbeheer, meer zelfsturing, meer taken uitbesteden aan buurt- en burgerorganisaties. Investeren in gemeenschapskracht kan de gemeente ook ontlasten. Daarom dient hij samen met CDA, ChristenUnie en Utrecht Solidair een motie in (motie 423, Investeer in gemeenschapskracht en ontlast de gemeente).

De voorzitter geeft hierna het woord aan de heer Bos van Stadsbelang Utrecht.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt het circus rondom de Programmabegroting een jaarlijks moment om bij stil te staan. Het leidt tot veel bestuurlijke drukte om niets: moties waar niemand tegen kan zijn en voorstellen die een eerder genomen besluit iets versterken of verzwakken. Fracties berijden hun stokpaardjes en moeten zich profileren omdat zij de landelijke campagne willen ondersteunen. Veel voorstellen halen het niet en van veel overgenomen of aangenomen voorstellen wordt niets gerealiseerd. Het is een rituele dans met kansloze moties. Op het gebied van financiën haalt het college noodhendels over, omdat het daartoe gedwongen wordt door coalitieafspraken. Stadsbelang Utrecht vindt dat gemeentelijke samenwerkingsverbanden het beste resultaat voor de burgers moeten opleveren. Als dat niet het geval is, moet de stekker uit die samenwerking worden getrokken. De gemeente moet kritisch kijken naar de bovengemeentelijke samenwerkingen. Het is daarbij van belang om de gevolgen en financiële consequenties van ontvlechting in beeld te brengen. Hij dient hiervoor een motie in (motie 424, Onderzoek Utrexit).

Hij vervolgt met een amendement over geluidsoverlast (amendement 103, Ambitie op verminderen overlast van lawaai). Al jaren wordt er gesproken over het terugdringen van lawaai, maar tot op heden zonder concrete resultaten. Overschrijding is de norm en daarom verzoekt het amendement om de ambitie te verscherpen.

Bij de samenwerkingsafspraken met de corporaties is de opgenomen verkoopstop van corporatiebezit een voorbeeld van symboolpolitiek die niets oplevert. Met het vrijkomen van verkoopwinst kunnen veel meer woningen worden gebouwd dan er kunnen worden behouden als er niet verkocht wordt. Tegelijkertijd is het bizar dat een schimmelinspecteur moet worden ingezet om het corporatiebezit te monitoren. In het verleden heeft hij een motie ingediend om door middel van een aanschrijving slecht onderhouden panden van corporaties gerenoveerd te krijgen, met een bestuurlijke boete. De motie is overgenomen door het vorige college, maar het huidige college wist niet dat die motie bestond. Wat is ermee gedaan? De corporaties houden de woningen en de woningwaarde in bezit, houden de huurinkomsten en de gemeente moet lappen. Te gek voor woorden! De afspraken gaan in per 1 januari 2024 en worden zonder dekking gepresenteerd. De dekking voor het bedrag van 10,5 miljoen wordt pas bepaald bij de Voorjaarsnota. Dat is onacceptabel en daarom dient hij een motie in (motie 425, Breng beleidsvoornemens en keuzen in beeld; financiële consequenties samenwerkingsafspraken).

Het college heeft de mond vol over de inzet op woningbouw. Er moet meer aan gebiedsontwikkeling worden gedaan. Utrecht is bezig met actief grondbeleid. De bouwpartners moeten in hetzelfde tempo mee. Als het gaat om het eigen bezit van de gemeente, is men echter niet voortvarend.

Ravellaan 96, een voormalig kantoorpand van de gemeente Utrecht, is tot mei 2025 verhuurd aan Socius. Er is nog niets gedaan aan planvorming en participatie van omwonenden. Daarom dient hij een motie in (motie 426, Tempo is nodig voor Ravellaan 96).

Hij sluit af met de opmerking dat in dit jaar tot nu toe 426 moties zijn ingediend. Tien jaar geleden waren dat er 165. Met amendementen is het net zo slecht gesteld. Ook krijgt de raad een overload aan brieven uit het college. Hij vraagt zich af waar Utrecht in vredesnaam mee bezig is.

De voorzitter geeft hierna het woord aan mevrouw Hessel van Utrecht Solidair.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) memoreert dat de dood van Mahsa Amini vorig jaar tot grote protesten in Iran heeft geleid. Ze werd opgepakt omdat ze haar hoofddoek niet goed droeg. De protesten in Iran werden breed gedragen, maar het regime sloeg keihard terug. Ruim 500 Iraniërs kwamen om en 20.000 mensen werden gearresteerd.

In Utrecht spelen veel problemen. Zo worden volkswijken onleefbaar door gentrificatie. Daardoor is er gebrek aan zorg en kinderopvang. Een ander probleem is dat er veel gevaarlijke kruispunten zijn. Er zijn al veel ongelukken gebeurd. Mensen voelen zich onveilig op straat. Standplaatshouders moesten vanwege de EU-wetgeving verdwijnen. Fatbikes mogen op het fietspad. Er is armoede in Utrecht. Op een bijeenkomst in de bibliotheek werd onlangs verteld hoe je (gratis) brandnetelsoep kan maken. Zij denkt hierbij aan de PvdA-minister die ooit volkstuintjes adviseerde voor gepensioeneerden. Zij raadt iedereen in de raad het boek "Beledigende broccoli" aan. Utrecht moet ervoor zorgen dat de armen niet armer worden, maar moet hen faciliteren zodat ze gewoon kunnen eten en leven.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt van welke partij de schrijver van het boek lid is.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) weet van welke partij die is, maar raadt aan het boek eerst eens te gaan lezen.

De voorzitter geeft hierna het woord aan de heer Bosch van UtrechtNu!

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) merkt vooraf op dat zijn inbreng mogelijk wat sarcasme kan bevatten. Hij begint dan ook met de woorden: Wat wonen we toch in een vooruitstrevende stad, een stad met het oog op de toekomst, toch nostalgisch terugverlangend naar het oude. In de glorieuze middeleeuwen besliste de adel en knikten de horigen. Als voorbeeld noemt hij het invoeren van betaald parkeren. Het idee van een referendum hierover was te modern voor het college. Hij dient op dit punt een motie in (motie 427, Meten is Weten).

UtrechtNu! vindt dat Utrechters altijd moeten worden geraadpleegd bij de opheffing van parkeerplaatsen en dient daartoe mede namens DENK een motie in (motie 428, Draagvlakmeting en onderzoek voorafgaand aan opheffing parkeerplaatsen).

Kernpunten van UtrechtNu! zijn draagvlak en inspraak. Daarom dient hij een motie in op dat punt (motie 429, Onderzoek het structureel inzetten van draagvlakmetingen).

Hij heeft vernomen dat de organisatie van het Bevrijdingsfestival onder financiële druk staat. Daarom dient hij samen met D66, Student & Starter en PvdA een motie in (motie 430, Ondersteun het Bevrijdingsfestival).

Vorige week zijn er voorstellen ingediend die Utrechters moeten beschermen tegen vermeende gevaren van vlees- en alcoholreclames. Vrijheid houdt echter ook de vrijheid in om geconfronteerd

te worden met dingen die je niet prettig vindt. Hij vraagt zich af waar dit censureren eindigt. Daarom dient hij een motie in, die het signaal "genoeg is genoeg" afgeeft (motie 431, Verbod op kalknagel-reclames).

De voorzitter schorst hierna de vergadering tot 15.15 uur.

(Bij hervatting van de vergadering heeft mevrouw Dijkma het voorzitterschap van de vergadering overgedragen aan de heer Zwanenberg.)

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan wethouder Schilderman voor de beantwoording.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) begint met de opmerking dat de Programmabegroting de uitwerking is van de Voorjaarsnota. Vorig jaar deed de raad nog een oproep om meer risico te nemen, maar nu is er een heel ander beeld ontstaan. Zij begint met de amendementen. Amendement 92 betreft de tegenbegroting van het CDA. Deze begroting maakt andere keuzes dan het college, zoals de uitgebreide bezuiniging op uitvoeringskracht, een verhoging van de toeristenbelasting en de verkoop van sociale huurwoningen. Hoewel de tegenbegroting financieel-technisch in orde is, moet zij het amendement toch ontraden.

Amendement 97 "Stop versobering openbare ruimte" is technisch mogelijk, maar er wordt geld weggehaald uit de algemene reserve, die onderdeel is van het weerstandsvermogen. Afsproken is dat het weerstandsvermogen moet eindigen op een ratio van 1. Daarom moet zij het amendement ontraden.

Amendement 101 "Breng de graffiti-regeling terug" is financieel-technisch akkoord, maar met het verschuiven van het geld wordt € 350.000 weggehaald bij de ruimte voor initiatief als impuls binnen de RSU. Omdat het daardoor niet mogelijk is om te investeren in de ontwikkeling van de stad, ontraadt zij het amendement.

De heer **Koning** (D66) vraagt of de graffiti-regeling op enige manier kan bijdragen aan de doelstellingen die in de RSU zijn geformuleerd.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) vindt het niet logisch om die twee aan elkaar te koppelen. Zij vindt dat privé-eigenaren van bezit zelf een verantwoordelijkheid hebben om dat bezit netjes te houden.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) zegt dat het aanbrengen van graffiti op gebouwen een overtreding is. Gezien het gebrek aan handhaving worden deze overtreeders bijna nooit gepakt. Veel mensen hebben geen geld om het schoon te laten maken. Als je Utrecht op de kaart wilt zetten voor toeristen en bezoekers, moet je ervoor zorgen dat de monumenten schoon zijn.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) ziet het schoonmaken als een verantwoordelijkheid die de eigenaar kan dragen.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) meent dat de graffiti-regeling het juist mogelijk maakt om samen te werken met buurtbewoners. Als je de graffiti-regeling niet terugbrengt, maak je ook die samenwerking onmogelijk.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) denkt niet dat de samenwerking met de bewoners daardoor onmogelijk wordt. Ook op het terrein waar dit amendement middelen weghaalt, is veel samenwerking met de bewoners.

Zij vervolgt met de moties, te beginnen met motie 384 "Raad in beeld bij scenario's financiën". Vorig jaar zijn deze scenario's aangekondigd, voor het geval het Rijk niet over de brug komt. De motie roept op om de scenario's naar voren te halen, maar dat lukt niet. De scenario's moeten kloppen en richting geven, zodat de raad daadwerkelijk iets te kiezen heeft. De raad is dan juist aan zet. Zij ontraadt de motie.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat de VVD voorstelt om de raad op de hoogte te stellen van het plan van aanpak.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) zegt dat er een intern ambtelijk plan van aanpak is en dat volgens dat plan gewerkt wordt. De suggesties van de raad worden daarbij meegenomen. Het eerder aanleveren lukt echter niet.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) verzoekt de wethouder om het ambtelijke plan van aanpak met de raad te delen.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) gaat dat niet doen. Het college informeert de raad altijd over zaken die spelen. Dit is een werkaanpak: wie gaat wat bespreken? Zij begrijpt de wens dat de VVD keuzes wil maken, maar die gelegenheid komt bij de Voorjaarsnota.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) vindt het laat als de raad pas bij de Voorjaarsnota aan zet komt. De raad heeft het al heel druk. De VVD wil zorgvuldig een afweging kunnen maken, met een plan van aanpak dat alvast een inkijk in de mogelijke keuzes geeft.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) denkt dat deze motie juist een extra werkmoment voor de gemeenteraad oplevert. Bij de Voorjaarsnota kan de raad afgewogen keuzes maken, ruim op tijd voor 2026.

Zij vervolgt met motie 385 "Audit onderzoek naar reserves". Zij zegt toe dat er een onderzoek wordt gedaan naar de reserves, waarvan eind mei de uitkomst beschikbaar kan zijn. Omdat hier om een audit wordt gevraagd, ontraadt zij de motie.

Motie 388 "Community Wealth Building Utrecht": in de commissievergadering heeft de wethouder gezegd dat een aantal ideeën hierin aansluiten op wat al wordt gedaan. Door de Rekenkamer en de raad is echter gevraagd om focus. Die focus staat in het coalitieakkoord en in het actieprogramma. Een nieuw onderzoek kost veel tijd en capaciteit. Daarom ontraadt zij de motie.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) vindt de motie juist passen in de focus, omdat het gaat om een economie voor het welzijn van de stad.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) reageert dat om iets nieuws wordt gevraagd. Zij blijft bij haar advies.

Bij motie 391 "Zicht op reserves" wijst zij op de toezegging bij motie 385. Het is onduidelijk wat het CDA met deze motie wil bereiken. Het college heeft al toegezegd de onderbouwingen van

onttrekkingen en toevoegingen te verbeteren. Zij ontraadt de motie.

De heer **Van Steeg** (CDA) constateert dat er een brede behoefte in de raad is om meer zicht te krijgen op de reserves. Die zal in de toekomst alleen maar toenemen.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) begrijpt uit de motie dat het CDA meer vraagt dan een betere onderbouwing, maar vindt het niet duidelijk wat precies gevraagd wordt. Er wordt nu voorgesteld om een recente nota te herzien, terwijl niet duidelijk is wat eraan schort.

De heer **Van Steeg** (CDA) denkt dat er alle reden is om er eens goed naar te kijken. De nota is vier jaar oud.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) wijst nogmaals op de toezegging dat het advies van de Rekenkamer wordt uitgevoerd.

Motie 395 "Lachgascilinders inleveren": de eerste bullet kan de wethouder toezeggen. Zij vraagt of bij de tweede bullet wordt bedoeld dat de gemeente zich bij producenten hard maakt voor een landelijk statiegeldsysteem. Zij is bereid om dat te doen, maar de minister is hier tot op heden tegen. Als bedoeld wordt dat de gemeente zelf een retourpremie moet invoeren, zegt zij dat de dekking daarvoor ontbreekt.

De heer **Koning** (D66) zegt dat Amsterdam van € 10 naar € 5 inleverpremie is gegaan. De kosten van de AVR door schade door ontploffingen worden echter bespaard.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) reageert dat Amsterdam is begonnen met een systeem dat € 300.000 kost. Met het nieuwe systeem komen de kosten het aanzienlijk hoger uit. Ook in Amsterdam komen nog steeds ontploffingen voor, zodat die kosten niet bespaard worden. Ook wordt niet verwacht dat er minder zwerfafval zal zijn.

De heer **Koning** (D66) merkt dat de wethouder bereid is om de samenwerking te zoeken met producenten en de landelijke overheid. Hij neemt genoegen met deze toezegging, hoewel hij van mening is dat er ook lokaal een business case in zit. Hij zal zich nog beraden over de vraag of hij de motie aanhoudt of intrekt.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) handhaaft haar toezegging, maar ontraadt de motie.

Motie 396 "Openbare huiskamer" gaat over de eerdere suggestie van beweegbare terrassen. Het college heeft voorgesteld om de evaluatie van Paardenveld af te wachten. Het college is er niet per se van overtuigd dat een beweegbaar terras de voorkeur heeft boven bankjes. Daarom ontraadt zij de motie.

Het voorstel in motie 397 "Samen keuzes maken en verantwoordelijkheid delen leidt tot betere resultaten" gaat uit van een situatie die naar verwachting de komende tijd niet ontstaat. Technisch gezien kan de motie worden uitgevoerd, maar desondanks ontraadt zij de motie.

Een aantal aspecten van de motie 399 "Omwaaicrisisplan" is al eerder besproken. Eerder dit jaar is besloten om sneller terug te planten, namelijk binnen veertien maanden. De motie roept op om het nog sneller te doen, maar dat is niet haalbaar. Andere maatregelen kunnen wél soelaas bieden, zoals kraamkamers of een boomdepot. Zij heeft toegezegd die mogelijkheden te onderzoeken. Zij ontraadt de motie.

Zij vervolgt met motie 401 "Dat verdient geen bloemetje". De wethouder ziet de negatieve impact van snijbloemen. De bloemen worden echter op dit moment verzorgd door het sociaal werkbedrijf UW. Gezien het lopende contract is het belangrijk om werkzaamheden bij UW te blijven inkopen en UW de mogelijkheid te geven om een aanbod te doen dat werkbaar is binnen de werkprocessen en dat tegemoetkomt aan verduurzaming. De zoektocht naar duurzaamheid deelt zij, maar zij ontraadt de motie.

De heer **Van Heuven** (PvdD) wil met de motie een alternatief stimuleren. Wat bedoelt de wethouder met een aanbod van UW? Wat houdt het lopend contract in?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) zegt dat het lopend contract nog zes jaar duurt. UW staat wel open voor mogelijkheden tot verduurzaming. Zij zegt toe in het tweede kwartaal hierover een brief aan de raad te sturen, waarin deze oproep wordt meegenomen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) is blij met deze toezegging en kan de motie daarom intrekken.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) vervolgt met motie 408 "Na UtrechtLeert en UtrechtZorg ook UtrechtVeilig". Voorgesteld wordt om een nieuwe marktgroep toe te voegen. In het tweede kwartaal wordt de nota Arbeidsmarktbeleid besproken. Dat is het moment om de sectoren vast te stellen. Zij ontraadt de motie.

Mevrouw **Assen** (PvdA) vraagt of het klopt dat er geen analyse is van de tekorten in het veiligheidsdomein.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) zegt dat Utrecht de krapste arbeidsmarkt van heel Nederland heeft. De tekorten zijn overal. Het is echter niet verstandig om op al die tekorten aan de slag te gaan. Het vraagt niet alleen capaciteit, maar er moeten ook maatregelen worden genomen die daadwerkelijk helpen. Op het gebied van veiligheid is er meer landelijke dan lokale invloed.

Mevrouw **Assen** (PvdA) meent dat hetzelfde geldt voor onderwijs en zorg, waar dit wél gebeurt. Zij snapt niet waarom niet kan worden gestart met een analyse van het probleem.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) zegt dat de analyse ook geld en capaciteit vraagt, die binnen Economie heel beperkt is.

Mevrouw **Assen** (PvdA) is verrast dat de wethouder Financiën deze motie behandelt. Het is aan de raad om aan te geven of hij de sector en de tekorten daar urgent genoeg vindt.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) reageert dat het arbeidsmarktbeleid valt onder Economie, in samenwerking met W&I. Als het de bedoeling is dat hier veiligheidsgeld naartoe gaat, moet er wellicht met de burgemeester over worden gesproken.

Zij meent dat zij alles wat in motie 409 "Grip op investeringen" wordt gevraagd, heeft toegezegd in de commissie. Zij neemt de motie met veel plezier over.

In reactie op motie 431 "Verbod op kalknagelreclames" zegt zij dat de definitie werkbaar is, maar dat het product de gezondheid kan verbeteren. Zij denkt niet dat deze reclames een belangrijke impact op het straatbeeld hebben. Zij vermoedt dat UtrechtNu! een ander punt wil maken. Zij laat het

oordeel aan de raad.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Van Hooijdonk.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) reageert eerst op de moties en amendementen over mobiliteit en daarna op die over energie.

Motie 386 "Geen betaald parkeren in heel de gemeente": twee weken geleden heeft de raad een voorstel ontvangen over de invoering van betaald parkeren. Het besluit ligt dus bij de raad. Zij ontraadt de motie, ook financieel.

Amendement 96 "Kom over de brug voor De Meernbrug wordt ontraden. De dekking is voor het herstellen van bestrating na rioolvervanging. Voorts laat het onderzoeksrapport zien dat deze oplossing nieuwe verkeersveiligheidsknelpunten introduceert.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zegt dat bij dit amendement als dekking is opgenomen het niet asfalteren van de Weerdsingel–Oostzijde. Dat heeft niets te maken met de werkzaamheden aan de riolering.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) reageert dat na de rioolvervanging tijdelijk klinkers worden gelegd en dat na enige tijd de bestrating hersteld moet worden. Asphalt of klinkers maakt financieel niet veel uit.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) is benieuwd wat precies de kosten voor de herstelwerkzaamheden zijn en wat de kosten zijn voor het project Weerdsingel–Oostzijde. Als die kosten uit elkaar getrokken worden, kan zij met een beter dekkingsvoorstel komen.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) antwoordt dat er een budget is voor het hele project. In het budget zit geen financiële ruimte om er iets anders uit te dekken.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) heeft dit nagevraagd en begrepen dat het ambtelijk nog niet gecontracteerd is. Dit is vrij besteedbaar geld. Zij wil graag weten wat het project kost en wat de kosten van herstelwerkzaamheden zijn.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) heeft gereageerd op de uitgaven voor de asfaltering. Het college vindt het belangrijk om het project tot een einde te brengen en ziet geen financiële ruimte in de dekking.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt wanneer de raad de uitsplitsing van de kosten kan ontvangen.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) weet dat niet. Er kijken en luisteren mensen mee en zij hoopt dat die zo snel mogelijk het gevraagde kunnen leveren.

Zij vervolgt met motie 394 "Verlies Amelisweerd niet uit het oog". Zij heeft een warm hart voor deze motie. Er is geen misverstand over waar Utrecht voor staat: geen verbreding van de bak, het redden van Amelisweerd, een NRU die zorgt voor betere leefbaarheid, oversteekbaarheid en bereikbaarheid, vooral in het belang van Overvecht. De cyclusedocumenten zijn compact gehouden. Rond de jaarwisseling probeert het college met het alternatief te komen. Dan is het meeste werk gedaan en is het de vraag wat het Rijk ermee gaat doen. Zij staat positief tegenover de motie.

Motie 417 "Maak van gemeentelijke fietsenstallingen aantrekkelijke overstaphubs" neemt de

wethouder graag over. Goede toiletvoorzieningen zijn een kwestie van beschaving. Wel zijn de negatieve ervaringen met overlast een aandachtspunt.

Motie 427 "Meten is weten" gaat over het opheffen van parkeerplaatsen. Ook deze motie wordt ontraden. Niet voor elk geval is een draagvlakmeting nodig. Wijkbureaus gaan na of er steun is in de buurt. De omvang van het initiatief speelt ook een rol, zodat maatwerk nodig is.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) vraagt waarom het college niet wil weten wat de mensen ervan vinden.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) reageert dat er bij initiatieven ook wordt vastgesteld of er voldoende steun is bij de mensen die er het meest mee te maken hebben. Dat gebeurt echter niet via een digitale meting.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) wijst op het gevaar dat dat selectief is, terwijl met een digitale meting iedereen er iets over kan zeggen.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) maakt die keuze niet. Niet alle situaties zijn met elkaar vergelijkbaar.

Motie 428 "Draagvlakmeting en onderzoek voorafgaand aan opheffing parkeerplaatsen" vraagt om het structureel inzetten van draagvlakmetingen te onderzoeken. Zij ontraadt deze motie, ook vanwege de financiële implicaties.

Amendement 91 "Een echte opgave voor de warmtetransitie" moet zij ontraden. Zij heeft dit toegezegd voor volgend jaar, zodat goed gekeken kan worden welke cijfers hierbij horen. Zij kan niet nagaan waar deze cijfers vandaan komen. Het college komt met alternatieve, reële cijfers.

De heer **Te Hoonte** (VVD) ziet in het Meerjarenperspectief dat Utrecht 3.000 woningen per jaar wil bouwen. De wethouder heeft gezegd dat er in 2030 40.000 huizen van het aardgas af moeten zijn. Het aantal woningen komt van het CBS. Het zijn dus allemaal traceerbare cijfers. Hij heeft die alleen verdeeld in de tijd.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) zegt dat het cijfer voor 2030 niet klopt. Er is sprake van een curve, omdat eerst voorbereidend werk moet worden gedaan, waarna de uitvoering sneller gaat.

De heer **Te Hoonte** (VVD) is benieuwd wat de doelstelling van de wethouder is voor het aantal woningen dat van het aardgas af moet.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) reageert dat de Transitievisie Warmte is vastgesteld met 40.000 voor de eerste tranche, maar die eerste tranche is niet in de tijd gezet. Er zijn drie tranches tot 2050.

De heer **Te Hoonte** (VVD) is uiterst verbaasd. In de Transitievisie Warmte staat dat er 40.000 woningen van het aardgas af moeten, met een onderbouwende paragraaf waarin wordt uitgelegd hoe het college dat gaat halen. Hoe moet de raad dat dan lezen?

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) weet vrij zeker dat er geen jaartallen zijn vastgelegd in de Transitievisie Warmte. Er wordt gewerkt aan 40.000 woningen, maar die zijn niet op deze manier in de tijd gezet.

Zij vervolgt met motie 419 "Ook in de P&C-cyclus sturen op klimaat en duurzaamheidsdoelstellin-

gen". Zij kan die motie overnemen.

De voorzitter geeft hierna het woord aan wethouder Eerenberg.

De heer **Eerenberg** (wethouder) begint met amendement 94 "Extra geld voor het vlot trekken van woningbouwprojecten". Vanwege de dekking moet hij dit amendement ontraden. Het amendement haalt 3,1 miljoen uit allerlei andere ambities voor de groei van de stad. Het college werkt aan een tweede tranche van projecten die versneld worden. Bij de behandeling door de raad zullen die van een dekking worden voorzien.

In reactie op amendement 102 "Een voedselagenda; komt voor de bakker?" zegt de wethouder dat de gemeente al een aantal dingen doet, zoals de City deal, voedseleducatie en de klimaatvisie, waarin het ook gaat over de eiwittransitie. Hij ontraadt het amendement, mede vanwege de dekking.

Mevrouw **De Vries** (PvdD) vindt dat er nog meer moet gebeuren. In het coalitieakkoord staat dat er een voedselagenda moet komen. De dekkingsreserve wordt hiermee niet aangetast. De PvdD heeft hier middelen voor gevonden.

De heer **Eerenberg** (wethouder) zegt dat de voedselagenda onderdeel wordt van de Klimaatvisie. Daar wordt het gesprek gevoerd.

Mevrouw **De Vries** (PvdD) vraagt of de wethouder niet blij is dat met deze extra middelen meer gedaan kan worden.

De heer **Eerenberg** (wethouder) wil één stapje terug. Bij de volgende Voorjaarsnota zullen er minder middelen zijn, zodat keuzes nodig zijn. Hij vindt het dan ook zijn taak om voorzichtig te zijn met extra middelen.

De heer **Stellinga** (CDA) reageert op het antwoord van de wethouder bij amendement 94. Is het niet handiger om eerst te zorgen dat de nieuwe woningen er komen?

De heer **Eerenberg** (wethouder) zegt dat het CDA 3 miljoen weghaalt bij de randvoorwaarden voor stedenbouw, zodat de bewoners voorzieningen moeten missen.

De heer **Stellinga** (CDA) denkt dat die voorzieningen daarna gerealiseerd kunnen worden.

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat het college komt met een tweede tranche van projecten die versneld worden. In die zin komt hij het CDA inhoudelijk tegemoet.

D66 heeft gevraagd naar campagnes voor seksuele gezondheid. Afgelopen maandag is met VWS gesproken. VWS vindt een landelijke campagne nodig en vindt het fijn dat de gemeente Utrecht meedenkt. In februari volgt een gesprek met SOA Aids Nederland.

Motie 406 "Utrechtse Kindcentra om kansengelijkheid te bevorderen" kan hij overnemen. Wel wil hij graag het debat voeren over wat ongelijk investeren in gelijke kansen betekent in deze context.

De heer **Maas** (Volt) ziet uit naar dat debat. Volt vraagt zich af of dit niet voor alle kinderen in alle wijken in Utrecht zou moeten gelden.

De heer **Eerenberg** (wethouder) verwijst deze discussie naar het debat.

Bij motie 426 "Tempo is nodig voor Ravellaan 96" hinkt hij op twee gedachten. Het dictum zou hij kunnen overnemen, maar in de overwegingen staan enkele zaken waar hij zich niet in herkent. Er gebeurt al heel veel.

De voorzitter geeft vervolgens het woord aan wethouder De Vries.

De heer **De Vries** (wethouder) begint met amendement 95 "Middelen voor middenhuur". Het amendement is financieel-technisch mogelijk, maar krijgt toch een negatief advies. Het amendement gaat in tegen het coalitieakkoord en levert weinig op voor de middenhuur in de stad.

De heer **Stellinga** (CDA) vraagt of de wethouder meer wil dan € 500.000.

De heer **De Vries** (wethouder) vindt het belangrijkste argument dat het amendement ingaat tegen het coalitieakkoord.

De heer **Stellinga** (CDA) vraagt verduidelijking.

De heer **De Vries** (wethouder) ziet in het amendement een voorstel om de verkoop door te zetten. Dat is het college niet van plan.

Motie 389 "Van verkoop naar verhuur" roept op om in gesprek te gaan met de corporaties en terughoudend te zijn met de verkoop tot 1 januari 2024. Hij voert regelmatig het gesprek met de corporaties, maar verwacht dat dit een minimaal effect zal hebben. Hij ontraadt de motie.

Motie 404 "Achterstallig onderhoud mag niet lonen" moet hij ontraden. Het college neemt elke melding over achterstallig onderhoud in behandeling. Soms is er geen grond voor handhaving. Hij vraagt wat in punt 1 wordt bedoeld met "verhelpen". Punt 2 is juridisch onwenselijk. Tot slot is de motie ongedekt. Hij begrijpt wel de oproep in de motie. Wellicht kan het dictum worden aangepast, bijvoorbeeld met de aanbeveling dat onderzocht kan worden hoe effectiever en risicogestuurd inzet kan worden gepleegd op achterstallig onderhoud.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de motie beoogt om hier een actiever beleid op te voeren. Kan de wethouder toezeggen dat er meer wordt gedaan om slecht onderhoud tegen te gaan?

De heer **De Vries** (wethouder) heeft gepoogd dat met de aanpassing van het dictum te verwoorden. In reactie op motie 407 "Wonen voor sleutelberoepen" denkt hij dat hierover op een ander moment verder gesproken kan worden, bijvoorbeeld bij de Huisvestingsverordening die in Q2 naar de raad komt. Hij moet de motie ontraden.

Motie 414 "Inclusieve faciliteiten gemeentelijke gebouwen" wordt door de wethouder ontraden. Er wordt een oproep gedaan om te kijken naar alle gemeentelijke gebouwen, terwijl de gebruiker zelf verantwoordelijk is. Met betrekking tot het stadhuis en het stadskantoor is de raad geïnformeerd over de maatregelen. Bij de Programmabegroting zal de raad opnieuw worden geïnformeerd, in het bijzonder over inclusieve en toegankelijke gemeentelijke gebouwen. De motie is bovendien ongedekt. Tot slot wijst hij op het capaciteitsvraagstuk.

Mevrouw **Oudejans** (Student & Starter) vraagt of de wethouder mogelijkheden ziet bij natuurlijke verandermomenten.

De heer **De Vries** (wethouder) meent dat ervan uit wordt gegaan dat het allemaal gratis is. Een ruimte verbouwen is niet gratis en kost capaciteit. Hij blijft bij het ontraden van de motie.

Motie 416 "Ook eerlijke doorrekening bij afvalstoffenheffing" roept op om iets te doen wat het college al van plan is. Hij kan de motie dan ook overnemen.

In reactie op motie 425 "Breng beleidsvoornemens en keuzen in beeld; financiële consequenties samenwerkingsafspraken" zegt hij dat hij door de raad op pad is gestuurd om samenwerkingsafspraken te maken met de corporaties. Een opdracht daarbij was: stop de verkoop. Hij voert die opdracht graag uit, maar de corporaties hebben gezegd dat stoppen met verkoop de productiemogelijkheden op de middellange en lange termijn beperkt. Daarom zal er door Ortec een onafhankelijk onderzoek worden uitgevoerd. Aan de hand van de uitkomst daarvan wordt bekeken wat het effect op de middellange en lange termijn is. Corporaties hebben een rekensom gemaakt over de verkoop van woningen in het afgelopen jaar en dat resulteert in het bedrag van 10,6 miljoen. Het is natuurlijk niet zo dat de corporaties dat bonnetje kunnen inleveren bij de gemeente. Als uit het onafhankelijk onderzoek blijkt dat dit de productiemogelijkheden beperkt, zal gezamenlijk worden gekeken naar een oplossing. Een en ander komt bij de Voorjaarsnota aan de orde, zodat de raad dan aan zet is. Hij ontraadt de motie.

Mevrouw **Meerding** (VVD) zegt dat de toelichting vragen oproept. Wat gaat er gebeuren op 1 januari 2024? Wordt dat onafhankelijk onderzoek voor die tijd uitgevoerd?

De heer **De Vries** (wethouder) antwoordt dat het onderzoek nu al wordt uitgevoerd. Met de corporaties is afgesproken dat vanaf 1 januari 2024 de verkoop stopt en dat bij de Voorjaarsnota de opties in beeld worden gebracht.

Mevrouw **Meerding** (VVD) leest in de brief iets anders, namelijk dat de corporaties voorwaarden hebben gesteld die noodzakelijk zijn om de verkoop te stoppen. Een van die voorwaarden is het bedrag.

De heer **De Vries** (wethouder) wijst nogmaals op het onafhankelijke onderzoek. Het is belangrijk dat er voldoende productie is. De afweging moet in volledige transparantie kunnen worden gemaakt. De raad is na het onafhankelijke onderzoek in positie om die afweging te maken.

De heer **Koning** (D66) vraagt of het college het met hem eens is dat het in deze tijd geen optie is om 10,6 miljoen op tafel te leggen bij de Voorjaarsnota.

De heer **De Vries** (wethouder) reageert dat dit niet eens mag.

De heer **Sungur** (DENK) vraagt waarom het niet mag.

De heer **De Vries** (wethouder) meent dat het dan wellicht om staatssteun gaat. Er zijn meerdere mogelijkheden om elkaar tegemoet te komen en die zijn benoemd in de prestatieafspraken.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of de verkoop van sociale huur wel of niet wordt gestopt per 1 januari 2024.

De heer **De Vries** (wethouder) herhaalt dat de verkoop vanaf 1 januari 2024 stopt.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Oosters.

Mevrouw **Oosters** (wethouder) begint haar beantwoording met amendement 99 "Investeer in extra sportcapaciteit". Zij ontraadt dit amendement omdat het budget niet structureel beschikbaar is en omdat het geld op dit moment al wordt gebruikt voor het werken aan een rookvrije stad en de inzet om bewoners te helpen met gezondere keuzes voor eten en drinken. De komende vijf jaar worden er vijf natuurgrasvelden omgezet naar kunstgrasvelden.

Ook amendement 100 "Haal Special Olympics naar Utrecht" wordt ontraden. Zij ziet wel de waarde van het evenement voor de stad, maar gezien de financiële problemen waarmee organisatoren kampen, vindt zij een verhoging van de leges niet gewenst. Voorts is nog niet bekend welke kaders Special Olympics meegeeft voor het evenement van 2028.

De heer **Van Steeg** (CDA) zegt dat uit onderzoek is gebleken dat dit moet worden georganiseerd. De investering is al gedaan. Is de wethouder het ermee eens dat Utrecht moet blijven proberen om dit evenement in de toekomst te organiseren?

Mevrouw **Oosters** (wethouder) reageert dat een onderzoek naar de haalbaarheid is gedaan en dat gebleken is dat een dergelijk evenement in 2026 financieel niet mogelijk is. Wel kan gekeken worden of dit in de toekomst haalbaar is.

De heer **Van Steeg** (CDA) heeft daarom 2028 genoemd. Voorts gaat het maar om een gedeelte van het bedrag. Is de wethouder bereid om op deze wijze het signaal te geven dat de gemeente dit graag wil?

Mevrouw **Oosters** (wethouder) zegt dat ook de signaalwaarde van dit bedrag iets betekent voor de stijging van de leges. Dat zou een effect hebben op evenementen die nu gratis toegankelijk zijn of in buurt of wijk worden georganiseerd. Daarom moet zij de motie ontraden.

Zij vervolgt met motie 400 "Na wangedrag rode kaart voor festivals en evenementen". Zij ontraadt deze motie. Het is heel frustrerend dat de organisatie niet de verantwoordelijkheid neemt voor fouten. De gemeente wil hierop graag meer sturen in de toekomst. De motie roept echter op tot een beleidslijn die eerst op werkbaarheid onderzocht moet worden. Het college wil het evenementen-beleid herzien en dit is een mooi onderwerp om daarbij mee te nemen. Bij de locatieprofielen kunnen goede stappen worden gezet voor het beschermen van de flora en fauna bij evenementen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vraagt wanneer die herziening komt.

Mevrouw **Oosters** (wethouder) zegt dat begin volgend jaar de locatieprofielen met de raad worden besproken, waarna het college verder aan de slag kan. Zij mikt op uiterlijk begin 2025.

Motie 418 "Kom met een transparant aanmeldbeleid voor sportclubs": zij vindt dat vanuit het doel moet worden geredeneerd, terwijl de motie uitgaat van het middel. Omdat de motie de ruimte biedt om hierover met sportverenigingen in gesprek te gaan, kan zij de motie overnemen.

Motie 423 "Investeer in gemeenschapskracht en ontlast de gemeente" kan zij eveneens overnemen, als bedoeld wordt dat voorbeelden kunnen worden genoemd waar de gemeente ruimte voor zeggenschap en eigenaarschap van bewoners ziet. In de nota van uitgangspunten voor aanbesteding in de

sociale basis krijgt de vergroting van de rol van de gemeenschap een belangrijke plek.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) zegt dat de motie de bedoeling heeft om te komen tot een overzichtelijke lijst om bewoners uit te dagen en uit te nodigen. Het is meer dan een paar voorbeelden noemen.

Mevrouw **Oosters** (wethouder) onderschrijft dat het niet alleen blijft bij een paar voorbeelden. Zij neemt de motie in de huidige vorm over.

Zij vervolgt met amendement 103 "Ambitie op verminderen overlast van lawaai". Het college ontraadt dit amendement, omdat in de Programmabegroting al een ambitie staat die behoorlijk hoog is en die tot nu toe nog niet wordt gehaald. Een nog hogere ambitie kan dus niet worden waargemaakt. Het college zal hierover met de raad in 2024 verder spreken bij de nota Geluid en trillingen en het daaruit volgende uitvoeringsprogramma.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) vraagt waar de gemeente nu staat qua percentage.

Mevrouw **Oosters** (wethouder) zegt dat hierover in het uitvoeringsprogramma nader gesproken wordt. Zij is terughoudend in haar beantwoording, omdat niet zomaar een sprong van 10% kan worden gemaakt.

Motie 429 "Onderzoek het structureel inzetten van draagvlakmetingen" moet zij ontraden. De motie gaat in tegen de aanpak die wordt voorgesteld bij Samen de stad maken, en haalt geld uit het budget om de participatie te verbeteren. De gemeente wil vroegtijdig met de stad in gesprek, omdat dan de belangen kunnen worden meegenomen in de uitwerking van de plannen.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) vraagt of het wel mogelijk is als er een andere financiering is.

Mevrouw **Oosters** (wethouder) antwoordt ontkennend. De inzet is nu gericht op het aan de voorkant betrekken van bewoners bij plannen.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Van Hooijdonk voor de appreciatie van motie 405.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) reageert op motie 405 "Geen vervuilende wasmachine in Utrecht". Zij ontraadt deze motie. Wasmachines en koelkasten zijn twee verschillende dingen. Een koelkast staat altijd aan, zodat het beter voor het milieu is om die te vervangen. De motie kost geld, geld dat afgaat van het ondersteunen van het verduurzamen van particuliere huur.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) zegt dat de regeling voor koelkasten nog niet voor de helft is gebruikt. Waarom kan niet worden onderzocht of de regeling kan worden uitgebreid met wasmachines? TNO heeft gezegd dat dit een effectieve maatregel is.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) wijst op de mogelijkheden die er zijn in de bijzondere bijstand om een vergoeding te krijgen voor een nieuwe wasmachine als de oude kapot gaat. De milieu-impact is echter niet zo evident. Het vervangen van koelkasten is beter voor het milieu en voor de armoede.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Streefland.

Mevrouw **Streefland** (wethouder) begint haar beantwoording met amendement 98 "Bezuinigingen op DOMunder is een beetje dom". De dekking is technisch gezien akkoord, maar vanwege de inhoud moet zij de motie ontraden. DOMunder heeft tot eind 2025 subsidie. Op dit moment wordt met alle partijen gekeken wat er nodig is voor de exploitatie in de toekomst. In Q2 komt hierover een update naar de raad.

In reactie op motie 392 "De basis op orde. Prioriteit aan verduurzaming van bestaand erfgoed" zegt zij dat de gemeente veel doet aan verduurzaming van erfgoed. Een wisseling van mensen heeft ertoe geleid dat er deskundige mensen aan tafel zitten. Er wordt ook nauw samengewerkt met de afdeling Energie. Bovendien is het in de verordening mogelijk gemaakt om vergunningsvrij zonnepanelen op het dak te realiseren. Naar aanleiding van een eerder ingediende motie zal het college in januari 2024 een update geven. In de overwegingen wordt bedoeld op de motie uit 2018 en daar wordt ook recht aan gedaan.

Motie 403 "Visie opvang dakloze mensen" kan zij overnemen. Op dit moment wordt met de partners en de belangenbehartigers gekeken hoe mensen in de toekomst duurzaam kunnen worden opgevangen als er niet veel extra geld is. Deze informatie komt in Q1 naar de raad. In Q2 komt de regiovisie Dakloosheid naar de raad.

Motie 421 "Maak ook prioriteit van vervolgonderzoek Institutioneel Racisme" moet zij ontraden. De raad wordt in het voorjaar uitgenodigd om het gesprek hierover te voeren. Zij wil graag de aandacht richten op het uitvoeren van de acties die zijn bedacht. Een vervolgonderzoek, waar geen dekking voor is, wil zij ontraden.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) is bekend met het antwoord van de wethouder. Zij gaat graag het gesprek hierover aan en onderstreept dat er actie nodig is. Zij denkt dat het goed is om tussentijds te evalueren, juist extern.

Mevrouw **Streefland** (wethouder) memoreert dat het college er niet tegen is, maar dat het aandacht wil besteden aan hoe het nu gedaan wordt. Dat wordt gemonitord, ook door de raad, zodat stappen kunnen worden gezet die bijvoorbeeld over twee jaar kunnen worden geëvalueerd. Het is een marathon en geen sprint.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) onderschrijft dat. Zij benadrukt dat ook de raad dode hoeken heeft bij het inschatten van het beleid en de effecten daarvan. Daarom blijft zij hierop aandringen.

Mevrouw **Streefland** (wethouder) voegt nog toe dat er op dit moment geen dekking is voor het onderzoek. Zij is het niet oneens met BIJ1, maar denkt verschillend over de timing.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) vraagt de wethouder of zij een toezegging kan doen.

Mevrouw **Streefland** (wethouder) staat hier niet onwelwillend tegenover en roept op om bij volgende besprekingsmomenten te bepalen wanneer het juiste moment is om een externe te laten meekijken.

De heer **Sungur** (DENK) heeft vorig jaar in oktober een motie ingediend voor een vervolgonderzoek. De motie is overgenomen en de afspraak was dat de wethouder eind 2022 een planning zou geven wanneer er een vervolgonderzoek zou komen. Een jaar later is er de behoefte om concreet over te gaan tot een meetmoment.

Mevrouw **Streefland** (wethouder) moet dit even nakijken.

De heer **Sungur** (DENK) zal de motie met de wethouder delen. Kan de wethouder in tweede termijn op dit punt terugkomen?

Mevrouw **Streefland** (wethouder) zal in het voorjaar de raad uitnodigen om het gesprek hierover te voeren. Dan is het moment om te bepalen wanneer het verstandig is om een externe evaluatie te doen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) zegt dat het eerste onderzoek katalyserend heeft gewerkt. Deelt de wethouder met hem dat een breder vervolgonderzoek ook weer katalyserend kan werken en de uitvoering gemakkelijker kan maken?

Mevrouw **Streefland** (wethouder) denkt dat het kan helpen, maar ook het tegenovergestelde kan bewerkstelligen. Zij zou niet willen dat een extern onderzoek rondom dit thema ertoe gaat leiden dat mensen hun mond niet meer opendoen.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) vindt het apart dat er wordt gesuggereerd dat meer onderzoek ertoe kan leiden dat mensen hun mond niet durven opendoen. Gaat het dan om de veiligheid van mensen die institutioneel racisme ondergaan, of over mensen die het ongemakkelijk vinden omdat zij gevraagd worden naar institutioneel racisme?

Mevrouw **Streefland** (wethouder) heeft dat niet bedoeld. Dit is precies de reden waarom het goede gesprek in de groepen moet worden gevoerd. Het is een zeer gevoelig onderwerp. Iedereen die in de organisatie werkt of komt werken, moet veilig kunnen zijn, zichzelf kunnen zijn en onderdeel kunnen zijn van een team. De organisatie moet diverser en inclusiever worden en daar zet zij zich volledig voor in.

De heer **Sungur** (DENK) meent dat gevraagd wordt om een concrete datum. Hij vindt dat niet pas over een halfjaar moet worden nagedacht over een moment voor een vervolgonderzoek. Waarom kan er nu geen datum worden genoemd?

Mevrouw **Streefland** (wethouder) heeft deze oproep gehoord en loopt hier niet voor weg.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Voortman.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) begint met een reactie op motie 383 "Stop de armoedeval". De motie lijkt heel sterk op motie 300, die anderhalve maand geleden is besproken. Zij kan de motie overnemen.

Mevrouw **Al-Saqa** (VVD) zegt dat de motie oproept om de raad actief te informeren als er nieuwe regelingen komen waarbij de armoedeval een rol kan spelen.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) zegt dat voorstellen tot aanpassing van de armoederegelingen zullen komen bij de uitwerking van de nota Financiële bestaanszekerheid. Het opnemen van uitzonderingen maakt regelingen wel ingewikkelder.

Motie 390 "Hogere grens voor melden van giften" geeft zij oordeel raad. Het voorstel is uitvoerbaar, maar in de praktijk maakt het niet veel uit. Nu al wordt € 1.200 als ondergrens gehanteerd. Daarboven worden giften als een tas boodschappen niet meegeteld. Ook wordt individueel ruimhartig geoordeeld. Het verhogen van de giftengrens tot de vermogensgrens van de Participatiewet vindt zij niet verantwoord, omdat dit oneerlijk is ten opzichte van iemand die werkt. Daar worden de inkomsten immers wél gekort op de uitkering.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) meent dat het een optie is als het totale vermogen van iemand telt.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) vervolgt met motie 398 "Driemaal 100.000 euro voor dierenhulporganisaties". Dit is een open opdracht om bij de Voorjaarsnota dekking te zoeken. Dat is niet concreet genoeg. Wethouder Schilderman heeft in de commissie al toegezegd dat volgend jaar de financiële spelregels op een rij worden gezet om meer duidelijkheid tussen raad en college te scheppen. Zij ontraadt de motie.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vraagt of het college ooit weleens positief wil reageren op een financieel amendement van de oppositie op de eigen ambities van het college.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) reageert bevestigend, mits er een goede dekking is. Dan is de raad aan zet om het inhoudelijke voorstel te beoordelen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) zegt dat de wethouder dit ook als oordeel over de motie had kunnen geven: de raad is aan zet.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) vervolgt met motie 402 "Geen kind in armoede tussen wal en schip". Zij kan deze motie overnemen. Het college is blij met het goede werk van deze organisaties en erkent het belang van hun werk. Daarnaast zet het college met de nota Financiële bestaanszekerheid volop in op kinderen. De financiële middelen zijn echter beperkt, zodat in een gesprek met de organisaties kritisch wordt gekeken wat echt nodig is om de tijd tot de nota te overbruggen. Zij zal zich inspannen om daaraan tegemoet te komen, binnen de bestaande mogelijkheden. In reactie op motie 412 "Ontwikkel effectindicatoren voor toegankelijkheid" zegt zij dat toegankelijkheid heel belangrijk is op alle beleidsterreinen. Het is echter niet gemakkelijk om dat in een algemene indicator te vatten. Daarom is het verstandiger om per beleidsterrein te bezien wat goed werkt. Op het gebied van toegankelijkheid wordt nauw samengewerkt met de Solgu. In het tweede kwartaal 2024 krijgt de raad een brief waarin een inschatting staat van wat er precies in de openbare ruimte valt. Voor openbaar vervoer gaat het om meerdere aspecten. Bovendien is de gemeente niet de vervoersautoriteit en daarom heeft zij niet de volledige verantwoordelijkheid voor het sturen op eventuele indicatoren. Bij sport is wel een indicator te geven. In 2024 volgt een nieuwe nota Sport. Voor vastgoed worden indicaties uitgevoerd voor verschillende panden. Dat valt onder het programma Utrecht toegankelijk. Over de voortgang daarvan wordt de raad in de eerste helft van 2024 geïnformeerd.

In de verzamelbrief Zorg en Welzijn heeft zij geschreven dat sociale toegankelijkheid ingewikkeld en lastig te meten is. Wel wordt de toegankelijkheidssubsidie gebruikt om sociale toegankelijkheid te stimuleren. Ook digitale kanalen moeten toegankelijk zijn. De websites van de gemeente zijn toegankelijk gemaakt. Zij ontraadt de motie.

Mevrouw **Passier** (Volt) vraagt of het college voorstellen gaat doen bij de verschillende nota's die eraan komen.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) zegt dat toe.

De PvdD heeft gevraagd of geld voor de Stichting Snorhaar niet ten koste gaat van de bestaande dierenhulporganisaties. Op dit moment is er nog geen zicht op de aanbesteding. Daarnaast hangt het af van de afspraken die de partijen onderling maken. Zij kan dit dus nu nog niet toezeggen. Naar aanleiding van motie 413 "Actieve inzet voor studenten" heeft zij geconstateerd dat de informatie op de website nog niet overal was aangepast. Zij heeft een en ander zojuist laten aanpassen en zegt toe dat de gemeente studentenverenigingen, onderwijsinstellingen en andere betrokken partijen hierover zal informeren. In november volgt een terugkoppeling aan de raad. Bij motie 415, Schuldhulpverlening, laat zij het oordeel aan de raad. De NVVK zegt dat er mogelijk een toename ontstaat van het aantal mensen met schulden die hulp gaan vragen aan de gemeente. De schuldhulpverlening moet daarom opschaalbaar worden gemaakt. Voorkomen en vroegsignalering zijn daarbij belangrijk. Iets toevoegen aan de nota is mogelijk, maar dat gaat ten koste van iets anders.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of de wethouder denkt dat meer inzet op preventie ten koste kan gaan van het zo snel mogelijk ingrijpen als schulden zich voordoen.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) meent dat preventie is gericht op het voorkomen van schulden. Elke plus leidt echter ergens anders tot een min.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) denkt dat dit gesprek beter kan worden gevoerd bij de Armoede-nota in Q1.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) antwoordt dat de exacte uitvoering bij het uitvoeringsplan komt. Daarvoor stelt de raad de nota Financiële bestaanszekerheid vast.

Mevrouw **Oudejans** (Student & Starter) zegt dat in de motie wordt gevraagd om onderzoek te doen en om opties te geven, om die mee te nemen in de overwegingen.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) reageert dat in de nota Financiële bestaanszekerheid richtingen worden aangegeven waarmee in het uitvoeringsprogramma aan de slag wordt gegaan. Zij vraagt de ruimte om hierop in een dashboardbrief terug te komen.

Met betrekking tot motie 420 "Representatieve armoedemonitor" zegt zij dat ongedocumenteerden geen recht hebben op sociale voorzieningen zoals bijstand en toeslagen. In de Armoedemonitor wordt een beeld gegeven van het aantal personen die rond moeten komen van een bepaald inkomen, onder andere op basis van gegevens van bijstand en toeslagen. Die gegevens zijn er van ongedocumenteerden niet en daarom kunnen zij niet worden meegenomen in de Armoedemonitor. Wel zal in humanitaire noodsituaties altijd gehandeld worden. Voorts is er goed contact met allerlei organisaties van ongedocumenteerden.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) vindt het belangrijk om zicht te hebben op die groep. Zij hoopt dat de wethouder met haar mee wil denken.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) deelt de betrokkenheid als het gaat om de positie van ongedocumenteerden, maar wil ook reëel zijn. Zij moet de motie dan ook ontraden.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) vraagt of het mogelijk is om informatie op te halen bij de betrokken organisaties en om die informatie een plek te geven in een monitor.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) vraagt zich af of die contacten informatie opleveren waar je iets mee kunt. Zij wil niet de verwachting wekken dat op die manier armoederegelingen kunnen worden ingericht. Wat is dan het idee achter het opvragen van die informatie?

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) vindt het belangrijk dat deze groep ergens benoemd wordt. Hij verzoekt de wethouder hierop in een brief terug te komen.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) zegt toe dat de beschikbare informatie met de raad wordt gedeeld. Tot slot behandelt zij motie 422 "Geen bezuinigingen in het sociale domein in 2024 ". Onduidelijk is welke dekking wordt bedoeld. De maatschappelijke consequenties kunnen niet worden bepaald. Bijstelling van de loon- en prijsstijgingen is onderdeel van de integrale afweging bij de Voorjaarsnota. Op dit moment worden gesprekken gevoerd over wat er nodig is bij partijen die aangeven dat de gemeentebreed vastgestelde indexatie niet voldoende is. Als dit gevolgen heeft voor de dienstverlening zal het college de raad informeren. Er is een tekort aan middelen en mensen om het werk uit te voeren. Daarom moeten er keuzes worden gemaakt. Het college volgt het bij de Voorjaarsnota aangenomen amendement "Utrechtse basis is een absoluut minimum bij bezuinigingen" en zal gemeentebreed kijken als men bij uitgangspunt 5 aankomt. Daarmee ontraadt zij de motie.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) had niet anders verwacht. Het is niet duidelijk om hoeveel geld het gaat, maar de dekking staat wel degelijk genoemd.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) ziet dat de extra uitgaven moeten worden gefinancierd uit programma's in het ruimtelijk domein, maar er staat niet waar, hoe en wat. Gaat het dan over wonen of de openbare ruimte? Deze dekking is niet concreet genoeg.

De heer **Sungur** (DENK) meent dat de dekking juist breed is geformuleerd om het college ruimte te geven.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) meent dat de raad met deze motie niet weet waar hij mee instemt, juist omdat het college ruimte krijgt om het geld ergens anders weg te halen.

De heer **Sungur** (DENK) vindt het aan de gemeenteraad om te bepalen of hij hiermee instemt of niet.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) vindt het niet duidelijk wat de gevolgen zijn van deze dekking. Daarmee is ook niet bekend wat de maatschappelijke consequenties zijn.

Mevrouw **Oudejans** (Student & Starter) heeft een punt van orde. De wethouder gaf aan dat zij in Q1 wil terugkomen op de schuldhulpverlening. Zij vraagt de wethouder om dit in haar tweede termijn te doen.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) zegt dit toe.

De voorzitter geeft het woord aan burgemeester Dijkma.

Mevrouw **Dijkma** (burgemeester) begint met motie 387 "Oproep staakt het vuren". De situatie in het Midden-Oosten raakt ook de inwoners van Utrecht in het hart. Daarom is op 9 oktober jl. de Utrechtse vlag halfstok gehangen voor alle burgerslachtoffers. Door het hernieuwde geweld zitten inmiddels honderdduizenden mensen klem in verschrikkelijke omstandigheden. Dit zorgt voor wanhoop en onbegrip bij de inwoners van Utrecht. Zij zou willen voorkomen dat deze gebeurtenissen tot spanningen en incidenten in de stad leiden. Zij ziet het als haar rol om op dit moment een luisterend oor te bieden. In de week na 7 oktober is gesproken met vertegenwoordigers van de Joodse en de Islamitische gemeenschap. De daaropvolgende contacten resulteerden in de zin: "We zijn in verbondenheid bijeen om te spreken over hoe we de vrede in onze stad kunnen bewaren en voorleven". Volgende week vindt er opnieuw een gesprek plaats. Een belangrijk thema is angst en hoe je daarmee moet omgaan. Vanavond zijn wethouder Voortman en zichzelf aanwezig bij de herdenking van de Kristallnacht. Ook is er deze week een gesprek in de moskee Leidsche Rijn. Zij constateert dat iedereen in deze zaal liever gisteren dan vandaag vrede wil. Raad en college kunnen die boodschap luid en duidelijk uitdragen. Het lijkt haar niet wenselijk om in deze situatie een politieke uitspraak te doen. Zij geeft de indieners in overweging om de motie vandaag niet in stemming te brengen.

Zij vervolgt met motie 393 "Online weerbaarheid jeugd". Deze motie kan zij overnemen. Binnenkort komt er vanuit de veiligheidsagenda een programma waarin wordt ingezet op de weerbaarheid van jongeren in de online wereld. De onderwerpen die in de motie worden genoemd, kunnen daarin een goede plek krijgen.

Motie 410 "Inzicht in bovengemeentelijke belangen" vraagt te onderzoeken op welke manier de raad op de hoogte kan worden gesteld van effecten en lessen van de Utrechtse vertegenwoordiging. Wat het college internationaal doet, meldt het reeds aan de raad. Het is lastig om in beeld te brengen of lobby's effect hebben. In de jaarstukken is een kwalitatieve doelstelling opgenomen, waarbij het resultaat van de inzet aan de raad wordt meegedeeld. Zij moet de motie ontraden.

De heer **Maas** (Volt) zegt dat met de motie wordt gevraagd om iets meer grip op de uitkomsten van het beleid.

Mevrouw **Dijkma** (burgemeester) begrijpt dat. Binnenkort volgt een gesprek over een eerder initiatief van Volt over het lobbyregister. Het debat kan daar worden vervolgd.

De heer **Maas** (Volt) vindt dat een uitstekende afspraak.

Mevrouw **Dijkma** (burgemeester) vervolgt met motie 411 "Samenwerking tussen raad en college voor een betrouwbare overheid". Vanuit het college is in samenwerking met de griffie gewerkt aan het verbeteren van de informatievoorziening door digitalisering. Een volgende stap is het verbeteren van het planningsinstrumentarium door het opnemen van de langetermijnagenda in een digitale tool. Dit wordt naar verwachting in 2024 uitgerold. In raadsvoorstellen en brieven zal via beschrijvingen en hyperlinks worden verwezen naar eerdere besluiten. De motie is volgens haar overbodig.

De heer **Maas** (Volt) zal de motie intrekken.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) gaat verder met motie 424 "Onderzoek Utrexit". Zij ontraadt de motie, omdat zij het hiermee oneens is. Het is belangrijk om bovengemeentelijk samen te werken. Zowel de inzet voor de U10 als die voor bijvoorbeeld de Algemene Ledenvergadering van de VNG wordt besproken in het lokale debat in de raad. Onderzoek naar uittreding en ook de uittreding zelf kosten geld.

Motie 430 "Ondersteun het Bevrijdingsfestival" moet zij ontraden, maar het is niet zo dat de gemeente het gesprek hierover niet voert. Het Bevrijdingsfestival is belangrijk. Wat gevraagd wordt, is voor een deel al de bestaande werkwijze. Er is elk jaar overleg met de organisatie. De afgelopen jaren is de bijdrage van de gemeente en de provincie verhoogd naar € 80.000, in totaal dus € 160.000. Vorig jaar heeft zowel de provincie als de gemeente er € 50.000 extra bij gelegd. De organisatie is toen gevraagd met een toekomstplan te komen waarbij het wél voor het structurele bedrag kan worden gerealiseerd. Er loopt een lobby bij het Rijk. De tweede en derde bullet van de motie vindt zij niet correct. De organisatie moet een plan maken. De motie is een ongedekte cheque.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) heeft een dekking gevonden: de helft van het fractiebudget van zijn vorige fractie is afgenomen.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) reageert dat dat gemeenschapsgeld is, maar vindt het aan de heer Bosch om een bijdrage te leveren vanuit zijn eigen middelen. De organisatie moet nu zelf met een plan komen. De motie legt te veel nadruk op de verantwoordelijkheid van de gemeente.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) zegt dat de € 44.000 die hij minder krijgt, wel begroot is en dus uitgegeven kan worden.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) antwoordt dat dit niet in de motie staat. Zij vindt het onverstandig om hierop uit de losse pols te reageren.

Met betrekking tot amendement 90 "Extra aanpak Kanaleneiland-Zuid en Winkelcentrum Lunetten" zegt zij dat de gelden voor modernisering van het sekswerk bedoeld zijn voor de proeftuinen. Met deze dekking wordt daar een groot deel weggehaald. Bovendien zorgt het benoemen van meer focusgebieden voor minder focus.

Mevrouw **Meerding** (VVD) meent dat de dekking in de portefeuille van een andere wethouder zit. Er is nog steeds geen begroting van dat geld gestuurd. Geld dat is overgebleven, is in één klap overgeheveld.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) heeft de consequenties willen aangeven. De uiteindelijke beslissing is aan de raad.

Amendement 93 "Extra boa's binnenstad" moet zij ontraden. De ingezette reserve heeft een revolverend karakter. Als dit geld wordt ingezet voor twee extra boa's, is er geen geld voor handhavingsactiviteiten als de verwachte inkomsten uit dwangsommen tegenvallen. Uiteraard is de raad vrij om de bestemming te wijzigen, maar zij ontraadt de motie.

De heer **Van Steeg** (CDA) zegt dat in de reserve geld is gestort vanuit corona. De reserve wordt de komende jaren niet gebruikt. De dekking klopt gewoon.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) vindt het lastig om nu mensen vast aan te stellen, terwijl er geen structureel geld is.

De heer **Van Steeg** (CDA) reageert dat in het amendement staat dat de dekking bedoeld is voor twee boa's voor twee jaar. Als na twee jaar dat revolverende karakter er niet is, moeten die stoppen.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) snapt dat het CDA heel graag twee extra boa's wil. Maar als je mensen eenmaal hebt aangenomen, is het lastig om die na twee jaar te ontslaan.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Van Hooijdonk, die een reactie heeft op een vraag van mevrouw Zwinkels.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) komt terug op de vraag over de Weerdsingel. Er is een budget van 1,7 miljoen. Daarvan is inmiddels € 600.000 besteed. De verharding die na de rioolvervanging nodig is, kost € 100.000. De overige verharding kost € 260.000. Dan blijft er € 740.000 over. Zo zit het technisch in elkaar, maar zij blijft bij haar oordeel van ontraden.

De **voorzitter** geeft hierna het woord aan wethouder Voortman.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) heeft met betrekking tot motie 415 gezegd dat zij de informatie in de dashboardbrief zal geven, maar kan nu reeds antwoorden. Wat Student & Starter in de motie vraagt, kan zij doen. Zij wil graag weten of de raad punt 2 van het dictum een prioriteit vindt. Als dat het geval is, moet er ergens anders minder gedaan worden, bijvoorbeeld in minder subsidies aan organisaties in de stad, een lagere individuele inkomenstoelage of strengere voorwaarden voor de studietoelage. Het moet duidelijk zijn dat het binnen het budget moet plaatsvinden.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) zou willen zien hoe daaraan meer prioriteit kan worden gegeven en waar dan minder gedaan kan worden, binnen de bestaande schuldenaanpak.

De **voorzitter** vraagt of er fracties zijn die moties willen intrekken.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) trekt motie 389 in omdat die is overgenomen.

De heer **De Pagter** (VVD) trekt motie 383 in omdat die is overgenomen.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zal in tweede termijn een aantal moties intrekken en opnieuw indienen.

De heer **Koning** (D66) trekt de moties 393 en 395 in.

De heer **Van Heuven** (PvdD) bevestigt dat hij motie 401 intrekt.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) trekt de moties 403 en 406 in.

De heer **Maas** (Volt) trekt de moties 410 en 411 in.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) trekt de moties 413, 416 en 417 in.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) trekt de moties 418 en 419 in.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) wil motie 424 in stemming brengen, hoewel die is overgenomen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) trekt motie 426 in omdat die is overgenomen.

De voorzitter schorst hierna de vergadering tot 20.00 uur.

(Bij hervatting van de vergadering heeft de heer Zwanenberg het voorzitterschap van de vergadering overgedragen aan mevrouw Dijkstra.)

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan de heer De Pagter voor zijn inbreng in tweede termijn.

De heer **De Pagter** (VVD) meldt dat amendement 91 technisch niet in orde was en dus wordt ingetrokken. In plaats daarvan wordt een nieuw amendement ingediend (amendement 104, Een echte opgave voor de warmtetransitie). Het amendement is voorzien van een gedegen calculatie en hij roept de raad op om ervoor te stemmen.

Hij vraagt de wethouder nader in te gaan op de motie over de scenario's, met name op het plan van aanpak.

Voorts dankt hij de burgemeester voor haar reactie op de motie van GroenLinks over de situatie in het Midden-Oosten. Hij hoopt dat GroenLinks zal besluiten om de motie in te trekken.

Tot slot dankt hij de ondersteunende ambtenaren, fractiemedewerkers en andere medewerkers.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) dankt de burgemeester voor haar reactie. Het conflict verdeelt de stad en er is daarom verbinding nodig. De raad kan een stem geven aan het verdriet in de stad en zich uitspreken voor de vrede. Om die vrede te bereiken, is een staakt het vuren nodig.

De heer **De Pagter** (VVD) vraagt hoe GroenLinks de woorden van de burgemeester heeft gewogen, al dan niet in relatie tot het intrekken van de motie.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) deelt de woorden van de burgemeester dat iedereen voor vrede staat. Het is belangrijk om aan te sluiten bij de oproep tot een staakt het vuren. Zij kan begrijpen dat sommige partijen de motie niet steunen, maar GroenLinks wil de motie toch in stemming brengen.

De heer **De Pagter** (VVD) reageert dat mevrouw Kleinrensink spreekt over verbinding, maar een motie indient die in de Tweede Kamer verworpen is. Dat drijft een wig in de stad en in de raad. Hij roept GroenLinks nogmaals op om de motie in te trekken. De raad gaat hier niet over.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) denkt dat de wig er al is in de stad. De islamofobie en het antisemitisme nemen toe. Met deze motie wordt een stem gegeven aan het verdriet, dat ook in Utrecht leeft. Hoewel er landelijk een andere lijn is gekozen, is het belangrijk dat Utrecht als mensenrechtenstad voor iets anders kiest.

De motie van BIJ1 over institutioneel racisme zal GroenLinks niet steunen. In het binnenkort te

houden debat zal hierover breed worden gesproken.

De motie van D66 over openbare terrassen steunt GroenLinks, omdat het een investering is in de openbare ruimte die iedereen ten goede komt.

De **voorzitter** zegt dat een aantal fracties geen spreektijd meer heeft. Wel is het mogelijk om het dictum voor te lezen van aangepaste of nieuwe moties.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) dient een aantal aangepaste voorstellen in. Amendement 97 wordt ingetrokken en hiervoor in de plaats dient zij een aangepast amendement in (A105, Stop versobering openbare ruimte).

Naar aanleiding van de uitsplitsing van de budgetten is het amendement over De Meernbrug aangepast (amendement 106, Kom over de brug voor De Meernbrug), zodat amendement 96 wordt ingetrokken.

Voorts wordt amendement 93 ingetrokken en vervangen door een aangepast amendement (amendement 107, Extra boa's binnenstad).

Tot slot trekt zij amendement 94 in. Hiervoor in de plaats dient zij een nieuw amendement in (amendement 108, Extra geld voor het vlottrekken van woningbouwprojecten), dat nu ook door UtrechtNu! is ondertekend.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt de ondertekening door UtrechtNu! een vreemde aanleiding om een nieuw amendement in te dienen. Is de inhoud ook veranderd? Zo niet, dan is een nieuw amendement wellicht niet mogelijk.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) vraagt de griffier waar in het reglement van orde staat dat een amendement niet aangepast kan worden als alleen de ondertekening verandert.

Mevrouw **Van Hall** (griffier) zegt dat het een staande afspraak is dat een partij na het indienen niet meer onder een motie of amendement kan staan. In theorie kan dan een nieuw amendement worden ingediend, maar dat zorgt voor meer werkdruk en vertraging en schept een precedent.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) kan de verhalen over werkdruk niet altijd duiden. Hij wil het amendement graag mede ondertekenen, als het CDA dat toestaat.

De heer **Stellinga** (CDA) was niet op de hoogte van de afspraak waaraan mevrouw Van Hall refereert.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) meent dat het oorspronkelijke amendement dan niet ingetrokken kan worden. Het kan wel een stempel krijgen van de PVV of UtrechtNu! of wie dan ook.

De **voorzitter** laat de gang van zaken voor dit moment zo. Amendement 94 is ingetrokken en er is een nieuw amendement 108 ingediend. Voor de rest van de avond zal de werkwijze echter conform de afspraken zijn.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zegt dat door werkdruk binnen de fractie bij uitzondering in een tweede ronde aan de andere fracties is gevraagd om amendementen of moties te steunen.

De heer **Stellinga** (CDA) stelt voor om de twee amendementen te handhaven en erover te stemmen.

De **voorzitter** zegt dat die reeds zijn ingetrokken. Zij concludeert dat amendement 95 wordt gehandhaafd.

De heer **Koning** (D66) heeft een punt van orde. Een onderwerp dat hij in eerste termijn heeft aangekaart, is nog niet beantwoord. Het betreft een toezegging over het initiatiefvoorstel Jongeren onder dak. Hij heeft begrepen dat het college daar alsnog een reactie op geeft. Hij heeft verder geen inbreng in tweede termijn.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft nog geen antwoord gekregen op zijn vragen over de schimmelinspecteur.

De **voorzitter** zegt toe die vragen zullen worden meegenomen in de tweede termijn van het college.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) trekt motie 404 in en dient een nieuwe versie in met een aangepaste eerste bullet (motie 432, Achterstallig onderhoud mag niet lonen).

De PvdA vindt een diverse culturele sector van belang en is blij dat er een oplossing is gevonden voor House of Hiphop. Hij vraagt de wethouder om terug te koppelen wanneer die definitief is.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) heeft nog geen antwoord van de wethouder gekregen op haar verzoek om een toezegging om met organisaties in de stad in gesprek te gaan over inclusieve faciliteiten.

De heer **Sungur** (DENK) dient twee moties in: motie 433, Geen Israëlisch OV-bedrijf met oorlogsmisdrijven in Utrecht, en motie 434, Weg met het IJzeren Gordijn tussen Kanaleneiland en Oog in Al.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) zegt met betrekking tot motie 387 dat de ChristenUnie de burgemeester steunt in haar oproep tot vrede en verbinding. In de motie staat echter ook de oproep aan de burgemeester om het verbindende werk voort te zetten. Dat steunt de ChristenUnie ten volle. Hij hoopt dat de raad in gezamenlijke verbondenheid blijft optrekken en ziet de motie als een oproep om de woorden en daden van de burgemeester voort te zetten.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) trekt motie 420 in en dient samen met EenUtrecht en PvdD een nieuwe motie in met een aangepast dictum (motie 435, Inzicht in armoede onder gedocumenteerde mensen).

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) heeft de burgemeester over zijn motie over het Bevrijdingsfestival horen zeggen dat de gemeente het plan moet maken en dat de motie daarmee ongedekt is. Dat is echter niet de bedoeling van de motie. Er hoeft geen gemeentelijk geld bij. Het festival is zelf in de lead voor het maken van een plan. Hoe kijkt de burgemeester hiernaar?

De voorzitter schorst hierop de vergadering voor tien minuten.

(Bij hervatting van de vergadering heeft mevrouw Dijkma het voorzitterschap van de vergadering overgedragen aan de heer Zwanenberg.)

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Schilderman voor een reactie in tweede termijn.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) reageert op amendement 105. Het daarin genoemde bedrag wordt gedekt uit de extra middelen die in het coalitieakkoord voor uitvoeringskracht zijn opgenomen. Het college vindt die dekking niet wenselijk. Voor een deel van deze dekking zijn al mensen aan het werk. Zij moet de motie dan ook ontraden.

De VVD heeft gevraagd naar de scenario's. Er is een vergelijking gemaakt met het traject van sturen en verantwoorden, maar dat zou voor vertraging zorgen. Er moeten dan eerst uitgangspunten worden opgesteld, waarna de raad daarover moet debatteren en het college er vervolgens iets mee moet doen. Dan kom je uit bij de Programmabegroting en niet bij de Voorjaarsnota. Wel kan zij toezeggen om procesinformatie naar de raad te sturen.

De heer **Maas** (Volt) wil graag goed geïnformeerd zijn over de scenario's. Kan de wethouder de raad in een eerder stadium meenemen, zodat de raad goed voorbereid kan deelnemen aan de debatten bij de Voorjaarsnota?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) is bereid om ruimte te bieden aan afzonderlijke besprekingen of losse informatiebijeenkomsten. Het is echter niet mogelijk om eerder informatie te verstrekken. Zij herhaalt haar toezegging om procesinformatie te verstrekken.

De heer **Maas** (Volt) vraagt of het dan over een plan van aanpak gaat.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) kan informatie verstrekken over wat er nu wordt gedaan en wanneer wat wordt opgeleverd. De scenario's worden pas duidelijk als de hele exercitie achter de rug is.

De heer **Maas** (Volt) zegt dat het feit blijft dat de raad dan slechts twee weken heeft om te debatteren over de uitwerking van de scenario's. Hij zou graag iets meer informatie krijgen dan alleen de processtukken.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) zegt toe haar best te doen om zo veel mogelijk informatie te sturen. Het beeld van twee weken herkent zij niet. De raad heeft volgens haar anderhalf tot twee maanden voor de behandeling van de Voorjaarsnota. Zij begrijpt dat de heer Maas doelt op de twee weken die beschikbaar zijn voor vragen. Zij komt hier in de brief op terug.

Met betrekking tot de motie over de openbare ruimte zegt zij dat de interpretatie van GroenLinks haar logisch lijkt. Als je een centrum ontwikkelt, zoek je naar plekken om elkaar te ontmoeten, zoals bankjes. De motie gaat echter over verplaatsbare terrassen en brengt mogelijk meer kosten met zich mee. Het college zoekt altijd naar ruimte om bankjes neer te zetten bij nieuwe ontwikkelingen.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Van Hooijdonk.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) reageert eerst op de amendementen. Zij ziet dat in amendement 104 de cijfers hetzelfde zijn gebleven. Het gaat niet over 2030. Zij heeft toegezegd dat de aangepaste indicator eraan komt zodra het college realistische doelstellingen heeft geformuleerd. Zij ontraadt het amendement.

Amendement 106 wordt eveneens ontraden. De voetgangersbrug introduceert nieuwe problemen

voor verkeersveiligheid. Voor de dekking wordt aangegeven dat er een overschot is, maar dat is er niet.

Met betrekking tot motie 433 zegt zij dat de gemeente geen concessieverlener is. De provincie doet de aanbesteding. Gezien de ervaringen met Gazprom kun je niet eenzijdig als overheid zeggen dat je bedrijven gaat uitsluiten. Daarvoor is een internationaal kader nodig. Daarom ontraadt zij de motie.

De heer **Sungur** (DENK) meent dat er wel vaker moties in de raad worden ingediend die niet alleen over de stad Utrecht gaan, maar ook over de provincie of de rijksoverheid. Hij verzoekt de wethouder om de motie inhoudelijk te beoordelen en deze stap wél te zetten.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) heeft gewezen op eerdere ervaringen en gaat ervan uit dat dit nu in de provincie hetzelfde gaat. Zolang de sancties er niet zijn, is dit een onmogelijke vraag.

De heer **Sungur** (DENK) zegt dat het geen onmogelijke vraag is. Je kunt die vraag neerleggen bij de provincie als een verzoek van de raad van Utrecht.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) gaat dat niet doen. Dat debat hoort thuis bij de provincie.

De heer **Sungur** (DENK) wil van het college weten wanneer dat soort dingen wél worden gedaan. Kan het college kaders meegeven over welke zaken de raad moties kan indienen?

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) heeft meerdere argumenten genoemd, ook inhoudelijk. Zij denkt dat de heer Sungur selectief luistert.

De heer **Sungur** (DENK) zegt dat hij alleen ingaat op wat de wethouder keer op keer herhaalt, namelijk dat de gemeente er niet over gaat. Hij vindt dat een gelegenheidsargument en wil kaders van het college op dit punt.

De heer **Stellinga** (CDA) verduidelijkt dat hij in amendement 106 abusievelijk het woord “overschot” heeft gebruikt. Bedoeld is “resterend bedrag”.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) reageert dat er geen bedrag over is. Het geld wordt bij een ander project weggehaald, dat daardoor geschaad wordt.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Eerenberg.

De heer **Eerenberg** (wethouder) reageert op motie 434. Het hekwerk is niet neergezet om wijken van elkaar te scheiden, maar op verzoek van de ondernemers daar, vanwege criminaliteit op het parkeerterrein. Het hekwerk kan niet zomaar weggehaald worden. Bij het rondje Stadseiland dat over twee jaar wordt uitgevoerd, wordt het hele gebied heringericht. Hij zegt toe dat hij met de ondernemers in gesprek gaat en dat onderzocht wordt of het kan worden opengesteld voor fietsers en wandelaars. Hij zal eind Q1 2024 in een brief melden wat de uitkomst van dat gesprek is. Het openstellen voor auto's ontraadt hij, want dan ontstaat er een onveilige sluiptrouwe. Hij ontraadt de motie.

De heer **Sungur** (DENK) zegt dat het zeer zeker ook om de automobilisten gaat. Waarom wordt het

niet tijdelijk opengesteld en wordt er een aantal maanden gemonitord? De wethouder spreekt over een veiligheidssituatie van twintig jaar geleden.

De heer **Eerenberg** (wethouder) meent dat het gaat om een verbinding tussen twee wijken en dat gaat om wandelen en fietsen. Door het toestaan van auto's zou er een onveilige situatie ontstaan.

De heer **Sungur** (DENK) zegt dat er veel voorzieningen in Oog en Al zijn, zoals zwembad Den Hommel, waar mensen met de auto heen willen.

De heer **Eerenberg** (wethouder) vindt dat een openstelling voor auto's niet ten koste moet gaan van mensen die op de fiets naar het zwembad gaan of van mensen die het zorghotel gebruiken. Het is een smalle weg en er zijn veel kinderen.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) ziet in de motie geen bepaling voor wie de openstelling bedoeld is. Met zijn toezegging doet de wethouder hetzelfde als wat in de motie staat. Waar zit het verschil?

De heer **Eerenberg** (wethouder) verduidelijkt dat als het hek weggehaald wordt, er de facto een verbinding voor de auto ontstaat. Wellicht is een paaltje in het wegdek een oplossing. Dan kunnen fietsers en wandelaars erdoor, maar auto's niet.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder De Vries.

De heer **De Vries** (wethouder) reageert op motie 432. Met deze aanpassingen ziet hij wel mogelijkheden. Er zal gewerkt worden met een meldpunt naar aanleiding van de Wet goed verhuurderschap. Ook kan worden onderzocht of meer risicogestuurd en effectief kan worden ingezet op achterstallig onderhoud. Hij zegt toe een en ander terug te koppelen in de verzamelbrief Wonen. Over een eerdere motie op dit punt is deze week teruggekoppeld. Mensen kunnen een melding maken en dan kan aan de hand van het meldpunt worden gehandhaafd.

D66 vroeg naar de aanpak Jongeren onder dak. De lessen uit deze aanpak zijn meegenomen in het programma Thuis voor iedereen. Op 23 november 2023 wordt dit uitgebreid behandeld in de commissie.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft aan het college gevraagd om te handhaven en om het instrument van bestuurlijke boete te gebruiken om woningcorporaties te dwingen om aan hun achterstallig onderhoud te werken. Dat is de afgelopen jaren niet gebeurd.

De heer **De Vries** (wethouder) zegt dat een bestuurlijke boete pas mogelijk is als er klachten binnenkomen waarop je kunt handhaven. Als de verhuurder er dan niets aan doet, kun je overgaan tot een boete. Daarom wordt er campagne gevoerd over het meldpunt. Over de schimmelaanpak zal in Q1 2024 in de raad worden gesproken.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Oosters.

Mevrouw **Oosters** (wethouder) reageert op de vraag van de PvdA over street culture dat het college daarop terugkomt na overleg met House of Hiphop. De raad zal in januari 2024 worden geïnformeerd.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Voortman.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) reageert op de vraag van Student & Starter over inclusieve faciliteiten bij organisaties in de stad. Zij stelt voor dat de verschillende wethouders dit punt meenemen in de gesprekken die zij voeren. Zij wil wel realistisch blijven en kijken naar de mogelijkheden.

Met betrekking tot de aangepaste motie van BIJ1 (motie 435) zegt zij dat zij het eerste punt reeds heeft toegezegd. De andere twee punten vergen capaciteit en dat gaat ten koste van andere zaken. De motie wordt dus ontraden.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) deelt met BIJ1 de opvatting dat de gemeente deze groep niet moet vergeten.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) antwoordt dat Utrecht veel doet op het gebied van ongedocumenteerden. Utrecht blijft dat ook doen. Hier gaat het echter om extra inzet om meer informatie te vergaren, terwijl je daar niets mee kunt.

De **voorzitter** geeft hierna het woord aan burgemeester Dijkema.

Mevrouw **Dijkema** (burgemeester) reageert op amendement 107. De huidige boa's verdienen zichzelf terug met de opbrengsten die zij genereren. Als dit wordt verschoven naar veiligheid, is het revolverende karakter van die reserve niet meer aan de orde. Het is dus mogelijk, maar dan stopt de inzet na twee jaar.

De heer Bosch heeft gevraagd om een nadere reflectie op de motie over het Bevrijdingsfestival. Hij heeft daarbij gezegd dat hij niet verwacht dat de gemeente daar op voorhand in investeert. De ervaring is echter dat de organisatie zelf dat wél verwacht. De tekst van de motie sterkt hen daarin. Zij heeft al gezegd dat zij met de organisatie en met het Rijk spreekt.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) vraagt of de burgemeester de tekst van de motie met coulance kan bezien.

Mevrouw **Dijkema** (burgemeester) vindt dat de tekst te veel uitstraalt dat de gemeente het probleem moet oplossen, ook met geld. Dat geld is er niet.

De **voorzitter** concludeert dat alle vragen zijn beantwoord en alle moties en amendementen van een appreciatie zijn voorzien. Hij vraagt of er moties of amendementen worden ingetrokken.

De heer **De Pagter** (VVD) is blij met de toezegging van de wethouder Financiën over de motie inzake de scenario's (motie 384). Hij wil de motie echter wel in stemming brengen.

Voorts vraagt hij om een extra schorsing voor fractiebesluit over de motie van GroenLinks, naar verwachting een halfuur.

De heer **Sungur** (DENK) heeft een punt van orde. Hij begrijpt dat er onenigheid is in de VVD-fractie over het wel of niet steunen van deze motie.

Raadsvergadering van 9 november 2023

50

De **voorzitter** zegt dat dit geen punt van orde is.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) sluit zich aan bij de oproep tot een extra schorsing.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) meent dat er nu kan worden gestemd over alle moties en amendementen die de Programmabegroting betreffen. Dan kan er geschorst worden, waarna stemming over de motie van GroenLinks kan plaatsvinden.

De **voorzitter** denkt niet dat dit tijdswinst oplevert. Hij constateert dat het ordevoorstel van de heer Bos niet door de overige fracties wordt gesteund.

De voorzitter schorst hierna de vergadering voor een halfuur.

De **voorzitter** heropent de vergadering en deelt mee dat mevrouw Bode niet aanwezig is, zodat door 44 raadsleden zal worden gestemd.

Mevrouw **Kendir** deelt mee dat motie 414 (Inclusieve faciliteiten gemeentelijke gebouwen) wordt ingetrokken, na de toezegging van de wethouder.

Aan de orde is de stemming over amendement 92 (Alternatieve begroting).

Over amendement 92 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 90 (Extra aanpak Kanaleneiland-Zuid en Winkelcentrum Lunetten).

Mevrouw **Assen** (PvdA) merkt op dat haar fractie dit amendement onder andere vanwege de dekking niet kan steunen. Wel wil haar fractie graag samen met de indieners van het amendement bekijken, bijvoorbeeld in een RIB, wat er op een andere wijze voor deze gebieden gedaan kan worden.

Over amendement 90 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, Stadsbelang Utrecht, VVD, DENK, UtrechtNu! en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 95 (Middelen voor middenhuur).

Over amendement 95 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, VVD, DENK, UtrechtNu! en EenUtrecht ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 98 (Bezuinigingen op DOMunder is een beetje dom).

Mevrouw **Assen** (PvdA) merkt op dat haar fractie dit amendement niet steunt vanwege de dekking. Wel wil haar fractie samen met de indieners van het amendement ervoor zorgen dat DOMunder het

werk kan voortzetten. Ze ziet dit ook in relatie tot de pandvisie van Domplein 4.

Over amendement 98 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, UtrechtNu! en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 99 (Investeer in extra sportcapaciteit).

Over amendement 99 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, CDA, VVD, DENK, UtrechtNu! en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 100 (Haal Special Olympics naar Utrecht).

Over amendement 100 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, UtrechtNu! en EenUtrecht ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 101 (Breng de graffiti-regeling terug).

Over amendement 101 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, VVD, UtrechtNu! en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 102 (Een voedselagenda; komt voor de bakker?).

Over amendement 102 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, CDA, PvdD, EenUtrecht en BIJ1 ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 103 (Ambitie op verminderen overlast van lawaai).

Mevrouw **Alblas** (ChristenUnie) merkt op dat haar fractie de ambitie van de indieners van het amendement volledig deelt. Ze vindt het echter beter om over dit onderwerp een debat te voeren op het moment dat de nota geluid voorligt. Om die reden stemt haar fractie tegen het amendement.

Over amendement 103 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, PvdD, Stadsbelang Utrecht, UtrechtNu!, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 104 (Een echte opgave voor de warmtetransitie).

Over amendement 104 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, CDA, PvdD, Stadsbelang Utrecht, VVD, EenUtrecht en BIJ1 ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 105 (Stop versobering openbare ruimte).

Over amendement 105 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, VVD, UtrechtNu!, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 106 (Kom over de brug voor De Meernbrug).

De heer **Vasters** (D66) merkt op dat het kruispunt in De Meern wat zijn fractie betreft aandacht verdient, gezien de onveiligheid die daar ervaren wordt. Zijn fractie denkt echter niet dat dit amendement de oplossing is en zou ook een andere dekking kiezen. Daarom stemt zijn fractie tegen.

Over amendement 106 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, CDA, VVD, UtrechtNu!, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 107 (Extra boa's binnenstad).

Over amendement 107 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, CDA, PvdD, VVD, UtrechtNu!, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 108 (Extra geld voor het vlot trekken van woningbouwprojecten).

Over amendement 108 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, VVD, DENK en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over het geamendeerde raadsvoorstel Programmabegroting 2024.

Over het geamendeerde raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, D66, Student & Starter ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het geamendeerde raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 384 (Raad in beeld bij scenario's financiën).

Over motie 384 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, CDA, PvdD, Stadsbelang Utrecht, VVD, UtrechtNu!, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 385 (Auditonderzoek naar reserves).

Over motie 385 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, CDA, PvdD, Stadsbelang Utrecht, VVD, DENK, UtrechtNu!, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht

Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 386 (Geen betaald parkeren in heel de gemeente).

Over motie 386 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, Stadsbelang Utrecht, VVD, DENK, UtrechtNu!, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 387 (Oproep staakt het vuren).

De heer **De Pagter** (VVD) merkt op dat zijn fractie met een knoop in de maag zit. De gemeenteraad gaat niet over buitenlandse zaken en dus ook niet over dit internationale conflict. Het conflict leidt tot allerlei gevoelens in de stad. Daarom is zijn fractie ontzettend blij met het werk dat de burgemeester in de stad doet om de verbinding te zoeken met alle mensen die door het conflict worden geraakt. De motie werkt niet verbindend, maar polariserend. Daarom baalt zijn fractie ervan dat de raad nu voor het blok wordt gezet, terwijl de burgemeester vanmiddag een duidelijke oproep heeft gedaan om de motie in te trekken. Voor zijn fractie is doorslaggevend dat de gemeenteraad niet gaat over buitenlandse zaken. Daarom zal zijn fractie tegen de motie stemmen.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) kan zich grotendeels aansluiten bij de woorden van de VVD. De burgemeester heet voldoende gezegd over dit onderwerp. Hij wil niet over de motie stemmen, daarom zal hij de zaal verlaten.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) merkt op dat de vergadering van vandaag, die in het teken staat van de programmabegroting, nu is gekaapt door iets waar de gemeenteraad niet over gaat. Natuurlijk is het conflict in het Midden-Oosten vreselijk, maar het is niet aan de gemeenteraad om een standpunt in te nemen over dit conflict. Dat is ongepast. Niemand wordt hier beter van. De motie biedt voor niemand een oplossing en brengt de mensen niet dichterbij elkaar. Een raadsbrede ondersteuning zou een belangrijke voorwaarde zijn voor een dergelijke motie, maar die is er duidelijk niet. De motie is geen teken van verbinding, maar een actie tot het uitvergrooten van verschillen. GroenLinks kiest daarvoor, ondanks de oproep van de burgemeester om de motie in te trekken omdat de motie niet verstandig is. GroenLinks gaat volledig voorbij aan het verhaal over vrede en verbinding. Dan is het GroenLinks niet te doen om het nastreven van eenheid en verbinding, maar puur om verdeeldheid te zaaien.

De heer **Sungur** (DENK) merkt op dat volgens hem de afspraak is dat andere partijen niet worden aangesproken in stemverklaringen.

De **voorzitter** stelt dat de heer Sungur daar gelijk in heeft. Hij wil in dit geval wel iedereen de ruimte geven voor het afleggen van een stemverklaring over deze motie.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vervolgt dat het handhaven van de motie getuigt van een totaal gebrek aan zelfreflectie. Dit verziekt de onderlinge verhoudingen en de manier waarop men met elkaar omgaat in de raad. De gemeenteraad is niet de Tweede Kamer. Het CDA zal tegen de motie stemmen.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) sluit zich aan bij de voorgaande sprekers. De verdeeldheid wordt

nu binnengehaald. Collega-raadsleden protesteren buiten tegen iets wat zij zeer abject vindt. Dat mag hier geen rol spelen. Hier staat de raad gezamenlijk voor de inwoners van Utrecht. De raad behartigt hun belangen. Daarom wil zij in de raad niet praten over internationale politieke geschillen, ongeacht of het gaat over Oekraïne en Rusland of andere internationale geschillen. Daar zijn andere instituties voor. Ook zij zal niet over de motie stemmen en de zaal verlaten.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) kan zich grotendeels aansluiten bij wat er al is gezegd. Wat hier gebeurt, vindt hij een schandelijke wanprestatie. Hij zal tegen de motie stemmen.

De heer **Koning** (D66) merkt op dat de vreselijke geweldsuitbarstingen in Israël en Gaza alle Utrechters raken. Ook zijn fractie wil dat de geweldspiraal ten einde komt. Ze waardeert de plek die de burgemeester in de stad inneemt om te verbinding te willen houden tussen de vele inwoners van de stad. Zijn fractie vindt dat de totstandkoming van de motie beter had moeten worden gecoördineerd. Nu de motie desondanks in stemming wordt gebracht, stemt zijn fractie er met overtuiging voor.

(De heer Bosch en mevrouw Hessel verlaten de raadzaal.)

Over motie 387 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, ChristenUnie, D66, PvdD, Student & Starter, DENK, EenUtrecht en BIJ1 ervoor gestemd hebben en de overige leden er tegen, zodat de motie is aangenomen.

(De heer Bosch en mevrouw Hessel komen weer ter vergadering.)

Aan de orde is de stemming over motie 388 (Community Wealth Building Utrecht).

De heer **Van Steeg** (CDA) merkt op dat zijn fractie de motie sympathiek vindt. Ze kon echter de redenering van de wethouder volgen. Er ligt een behoorlijke opgave, waar niet al te veel geld voor is. Daarom zal zijn fractie tegen de motie stemmen.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) merkt op dat het belangrijk is dat de inzet op het vlak van economie hierop gericht wordt. Het lijkt zijn fractie ook zeer verstandig om te verkennen op welke manier de ROM hierbij kan worden ingezet. Zijn fractie zal daarom voor de motie stemmen.

Over motie 338 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, PvdD, Student & Starter, DENK, EenUtrecht en BIJ1 ervoor gestemd hebben en de overige leden er tegen, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 390 (Hogere grens voor melden van giften).

Over motie 390 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van VVD en UtrechtNu! er tegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 391 (Zicht op reserves).

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) stelt dat het belangrijk is om er bij het doen van dekkingsvoorstellen goed zicht op te hebben hoe de reserves werken en hoe hoog de reserves zijn. Er gaat al gewerkt worden aan duidelijkere spelregels. Helderheid over de reserves zal helpen. Daarom zal zijn fractie de motie steunen.

Over motie 391 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, ChristenUnie, CDA, PvdD, Stadsbelang Utrecht, VVD, DENK, UtrechtNu!, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen met 21 tegen 23 stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 392 (De basis op orde. Prioriteit aan verduurzaming van bestaand erfgoed).

Over motie 392 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, D66, PvdD, Student & Starter, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 394 (Verlies Amelisweerd niet uit het oog!).

Mevrouw **Alblas** (ChristenUnie) merkt op dat haar fractie voor de motie zal stemmen. Het is goed om de oproep tot een lobby te doen, zeker gezien het politieke speelveld dat zal wijzigen. Tegelijkertijd vindt haar fractie het belangrijk om goed oog te houden voor de volgordelijkheid van de pijlers.

De heer **Van Heuven** (PvdD) is het ermee eens dat Amelisweerd niet uit het oog verloren mag worden. Het alternatief van de regio gaat wel uit van verbreding van de NRU, waarbij honderden bomen op het spel staan. Desalniettemin vindt zijn fractie dat Amelisweerd gespaard moet worden. om die reden zal zijn fractie voor de motie stemmen.

De heer **De Pagter** (VVD) merkt op dat zijn fractie lang getwijfeld heeft over deze motie. Ze kan zich aansluiten bij het dictum van de motie, maar ze kan zich niet zo goed vinden in de constatering en overwegingen. Het gaat zijn fractie om de bereikbaarheid, dus er moet echt iets gebeuren aan de snelwegen rond de stad. Weliswaar is dat een rijkstaak. Omdat het dictum van de motie voor zijn fractie akkoord is, zal zijn fractie toch voor de motie stemmen.

Over motie 394 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht, DENK en UtrechtNu! ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 396 (Openbare huiskamer).

Over motie 396 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, D66, CDA, Student & Starter, DENK, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 397 (Samen keuzes maken en verantwoordelijkheid delen leidt tot betere resultaten).

Over motie 397 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, ChristenUnie, D66, CDA, PvdD, Student & Starter, UtrechtNu!, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 398 (Driemaal 100.000 euro voor dierenhulporganisaties).

Over motie 398 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, PvdD, UtrechtNu!, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 399 (Omwaaicrisisplan).

Over motie 399 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, PvdD, Stadsbelang Utrecht, DENK, UtrechtNu!, EenUtrecht en BIJ1 ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 400 (Na wangedrag rode kaart voor festivals en evenementen).

Over motie 400 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, Volt, ChristenUnie, PvdD, Stadsbelang Utrecht, VVD, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 402 (Geen kind in armoede tussen wal en schip).

Over motie 402 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 405 (Geen vervuilende wasmachine in Utrecht).

Over motie 405 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA, PvdD, DENK, UtrechtNu!, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 407 (Wonen voor sleutelberoepen).

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) legt een stemverklaring af over de moties 407 en 408. Hij vindt motie 407 een sympathieke motie, maar nog steeds te selectief. Waarom zijn de buschauffeurs niet meegenomen? Die hebben ook nachtdiensten of heel vroege of heel late diensten. Dagelijks vallen er buslijnen uit als gevolg van de tekorten. Deze groep krijgt het nog moeilijker om in Utrecht te wonen. De motie is echter een goed begin, dus UtrechtNu! stemt voor.

Mevrouw **Meerding** (VVD) merkt op dat de VVD altijd groot voorstander is geweest van het met voorrang toewijzen van woningen aan mensen met een sleutelberoep. Alleen bevat het dictum van de motie ook nog een ander punt. De VVD is bang dat dat punt gewoon niet uitvoerbaar is voor

studenten. Om die reden steunt de VVD de motie niet.

Over motie 407 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA, UtrechtNu! en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 408 (Na UtrechtLeert en UtrechtZorg ook UtrechtVeilig).

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) merkt op dat er in veel essentiële sectoren sprake is van tekorten. Het gestelde in de motie is een mooi idee, maar zijn fractie denkt dat het niet goed is om een apart beleidsstuk te maken voor deze specifieke groep. Zijn fractie zal daarom tegen de motie stemmen.

Over motie 408 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, CDA, VVD, UtrechtNu!, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 409 (Grip op investeringen).

Over motie 409 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, Student & Starter en DENK ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 412 (Ontwikkel effectindicatoren voor toegankelijkheid).

Over motie 412 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fractie van GroenLinks ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 415 (Schuldhulpverlening).

Over motie 415 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, ChristenUnie, D66, PvdD, Student & Starter, VVD, DENK, UtrechtNu!, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 421 (Maak ook prioriteit van vervolgonderzoek Institutioneel Racisme).

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) stelt dat dit een enorm belangrijk onderwerp is. Zijn fractie volgt de gedachtegang van de wethouder: eerst aan de slag en dan pas een vervolgonderzoek. Daarom zal zijn fractie tegen de motie stemmen.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) merkt op dat er op dit terrein vooral veel onderzoeken gedaan worden en weinig actie wordt ondernomen. Er is al genoeg onderzoek gedaan; er moet nu vooral worden overgegaan tot actie. Daarom zal haar fractie tegen de motie stemmen.

Over motie 421 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties

van PvdD, DENK, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 422 (Geen bezuinigingen in het sociale domein in 2024).

Over motie 422 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 423 (Investeer in gemeenschapskracht en ontlast de gemeente).

Over motie 423 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van VVD en BIJ1 ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 424 (Onderzoek Utrexit).

Over motie 424 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht, DENK en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 425 (Breng beleidsvoornemens en keuzen in beeld; financiële consequenties samenwerkingsafspraken).

Over motie 425 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, PvdD, Stadsbelang Utrecht, UtrechtNu! en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 427 (Meten is Weten).

Over motie 427 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, Stadsbelang Utrecht, VVD, DENK, UtrechtNu!, EenUtrecht en BIJ1 ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 428 (Draagvlakmeting en onderzoek voorafgaand aan opheffing parkeerplaatsen).

Over motie 428 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, VVD, DENK, UtrechtNu!, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 429 (Onderzoek het structureel inzetten van draagvlakmetingen).

Over motie 429 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties

van DENK, UtrechtNu! en EenUtrecht ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 430 (Ondersteun het Bevrijdingsfestival).

Over motie 430 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA, Volt, D66, CDA, PvdD, Student & Starter, VVD, UtrechtNu!, Een Utrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 431 (Verbod op kalknagelreclames).

De heer **Koning** (D66) stelt, om in de satirische stijl van de motie te blijven, dat zijn fractie niet snel op haar kalknagelteentjes is getrapt. Maar de motie gaat toch echt tegen de zere teen. Daarom stemt zijn fractie tegen de motie.

De heer **Maas** (Volt) merkt op dat deze motie bij zijn fractie hard is binnengekomen. Iemand die zeer dicht bij zijn fractie staat, heeft namelijk last van deze zeer heftige, levensveranderende aandoening. Daarom is zijn fractie eigenlijk voor de motie. Maar doordat die zo onverwachts werd ingediend, heeft zijn fractie niet alle ins en outs op een rijtje kunnen zetten. Daarom moet zijn fractie helaas tegen de motie stemmen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vindt het een enorme eer dat de indieners van de motie zo veel tijd hebben gestoken in deze motie, als reactie op moties die in de vergadering van vorige week zijn ingediend. Hij hoopt dat de indieners van de motie in de voorbereiding van de motie veel lol hebben gehad, net zoals de raad vandaag. Helaas zal zijn fractie toch tegen de motie stemmen.

Over motie 431 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat één lid van de D66-fractie ervoor gestemd heeft en de overige leden – inclusief de indiener van de motie – ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 432 (Achterstallig onderhoud mag niet lonen).

Over motie 432 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt en D66 ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 433 (Geen Israëlisch OV-bedrijf met oorlogsmisdrijven in Utrecht).

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) merkt op dat haar fractie de lijn van de wethouder volgt, namelijk dat het überhaupt praktisch ook niet mogelijk is. Om die reden zal haar fractie tegen de motie stemmen.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) verklaart zich solidair met Israël. Ze vindt de motie helemaal niets. Ze stemt tegen de motie.

Over motie 433 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, EenUtrecht en BIJ1 ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 434 (Weg met het IJzeren Gordijn tussen Kanaleneiland en Oog in Al).

De heer **Van der Zweth** (PvdA) stelt dat zijn fractie vindt dat het hek uiteindelijk weg moet. Maar dat mag er niet toe leiden dat de weg een geitenpaadje wordt voor autoverkeer en sluijverkeer. De wethouder heeft op dit punt een toezegging gedaan, daarom stemt zijn fractie tegen de motie. Zijn fractie hoopt dat de wethouder de raad op de hoogte kan houden van de ontwikkelingen.

Mevrouw **Alblas** (ChristenUnie) merkt op dat de toezegging van de wethouder in de richting van de voetgangers en fietsers voor haar fractie voldoende is. Daarom zal haar fractie tegen de motie stemmen.

De heer **Maas** (Volt) sluit zich graag aan bij de twee vorige sprekers.

Over motie 434 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, UtrechtNu!, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 435 (Inzicht in armoede onder ongedocumenteerde mensen).

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) stelt dat ook haar fractie graag meer grip heeft op armoede bij ongedocumenteerden. Ze trekt op dit punt in de toekomst graag samen op met BIJ1. Maar er is nu een goede toezegging gedaan over het eerste bullet van het dictum van de motie. Daarnaast heeft ze gehoord dat de benodigde capaciteit voor een deel afgaat van de capaciteit van de LVV. Dat vindt haar fractie onwenselijk. Vandaar dat haar fractie tegen de motie stemt. In de toekomst wil ze echter graag kijken wat er op dit punt mogelijk is.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) merkt op dat voor extra onderzoek geen dekking is. Voor zijn fractie is het wel belangrijk dat met partners wordt bekeken hoe er meer zicht kan komen op de armoede onder de groep ongedocumenteerden. Geprobeerd moet worden om juist ook deze groep op te nemen in de monitoring. Daarom zal zijn fractie, om een signaal af te geven, toch voor de motie stemmen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) stelt dat zijn fractie heeft geworsteld met deze motie. Een paar jaar geleden heeft hij een verslag gekregen over de succesvolle aanpak van de problematiek rond de ongedocumenteerden. Hij ziet dus best wel mogelijkheden, maar niet vanuit de armoedemonitor. Hij denkt dat deze zaak anders moet worden vormgegeven. Hij zal tegen de motie stemmen.

Over motie 435 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA, Volt, ChristenUnie, D66, PvdD, Student & Starter, DENK, EenUtrecht en BIJ1 ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Tweede Bestuursrapportage 2023.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, ChristenUnie, D66, PvdD, Student & Starter ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Verordening afvalstoffenheffing 2024.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties GroenLinks, PvdA, Volt, ChristenUnie, D66, PvdD, Student & Starter ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Verordening begraafplaatsrechten 2024.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK en Utrecht Solidair ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Verordening brug-, schut- en havengelden 2024.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het lid van de fractie van DENK ertegen gestemd heeft de overige leden ervoor, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Verordening hondenbelasting 2024.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) stelt dat UtrechtNu! van mening is dat het niet meer van deze tijd is om een belasting te heffen op levende wezens/gezelschapsdieren. Daarom stemt hij tegen het voorstel.

De heer **Van Heuven** (PvdD) legt zijn jaarlijkse stemverklaring af, die hij elke keer weer kopieert. Belastingheffing op levende wezens, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen de verschillende soorten levende wezens – sommige worden wel belast en andere niet – vindt zijn fractie onacceptabel. Honden mogen niet fungeren als melkkoe. Daarom is zijn fractie tegen de hondenbelasting en dus tegen de verordening.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, ChristenUnie, D66, CDA, Student & Starter, DENK en EenUtrecht ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Verordening leges 2024.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, ChristenUnie, D66 en Student & Starter ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Verordening leges omgevingsvergunning 2024.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht, DENK, UtrechtNu!, EenUtrecht en Utrecht Solidair ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Verordening marktgelden 2024.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, VVD, DENK, UtrechtNu! en Utrecht Solidair ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Verordening parkeerbelasting 2024.

De heer **Van Heuven** (PvdD) merkt op dat de Partij voor de Dieren voorstander is van betaald parkeren in de hele stad en dat dit in een veel hoger tempo zou moeten worden ingevoerd dan het college wil. Daarom zal zijn fractie tegen de verordening stemmen.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, ChristenUnie, D66 en Student & Starter ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Verordening precariobelasting.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, ChristenUnie, D66, CDA, PvdD, Student & Starter en BIJ1 ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel rioolheffing 2024.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht, DENK, UtrechtNu! en Utrecht Solidair ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

De **voorzitter** stelt vast dat alle stemmingen zijn verricht en men aan het eind van deze raadsvergadering is gekomen. Hij wenst iedereen wel thuis.

De voorzitter sluit daarop, te 22.37 uur, de vergadering.

Gemeente Utrecht

Raadsvergadering van 9 november 2023

63

INHOUD

1. Opening	Pag. 1
2. Vaststellen agenda	Pag. 1
3. Opheffing geheimhouding	Pag. 1
4. Ingekomen stukken	Pag. 2
5. Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	Pag. 2 + 52
6. Raadsvoorstel Tweede Bestuursrapportage 2023	Pag. 2 + 60
7. Raadsvoorstel Verordening afvalstoffenheffing 2024	Pag. 2 + 61
8. Raadsvoorstel Verordening begraafplaatsrechten 2024	Pag. 2 + 61
9. Raadsvoorstel Verordening brug-, schut- en havengelden 2024	Pag. 2 + 61
10. Raadsvoorstel Verordening hondenbelasting 2024	Pag. 2 + 61
11. Raadsvoorstel Verordening leges 2024	Pag. 2 + 61
12. Raadsvoorstel Verordening leges omgevingsvergunning 2024	Pag. 2 + 61
13. Raadsvoorstel Verordening marktgelden 2024	Pag. 2 + 62
14. Raadsvoorstel Verordening parkeerbelasting 2024	Pag. 2 + 62
15. Raadsvoorstel Verordening precariobelasting	Pag. 2 + 62
16. Raadsvoorstel Verordening rioolheffing 2024	Pag. 2 + 62

Lijst van toezeggingen, gedaan tijdens de raadsvergadering van 9 november 2023.

Wethouder Schilderman

- zal in het tweede kwartaal van 2024 een brief aan de raad sturen over verduurzaming bij UW.

Wethouder Eerenberg

- zal met de betrokken ondernemers in gesprek gaan over de mogelijkheid om het hekwerk tussen Kanaleneiland en Oog in Al open te stellen voor fietsers en wandelaars, en eind Q1 2024 in een brief melden wat de uitkomst van dat gesprek is.

Wethouder Oosters

- zal de raad in januari 2024 per brief informeren over de definitieve oplossing die is gevonden voor House of Hiphop.

Wethouder Streefland

- bekijkt momenteel met alle partijen wat in de toekomst nodig is voor de exploitatie van DOMunder. In Q2 stuurt zij hierover een update naar de raad.
- bekijkt momenteel met de partners en de belangenbehartigers hoe dakloze mensen in de toekomst duurzaam kunnen worden opgevangen. Informatie daarover komt in Q1 naar de raad, terwijl in Q2 de regiovisie Dakloosheid naar de raad komt.
- zal in het voorjaar de raad uitnodigen om het gesprek te voeren over een vervolgonderzoek Institutioneel Racisme.